

Brassói Lapok

XL. évfolyam

234 szám.

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi október 13

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Még mindig nem lehet felbecsülni a marseillei merénylet kihatásait

Utcai tüntetések Párisban a felületes közbiztonsági hatóságok ellen

Rejtélyek a merénylet személye körül

A horvát kérdést pertraktálják az angol lapok

Károly király megrázó telefonbeszélgetése hugával

A világ egész közvéleménye hatása alatt áll még a marseillei királytragédiának, amely a megdöbbenés és aggodalom érzéseivel töltött el minden öntudatos világpolgárt. A rémtett két nagy áldozatának tetemét elszállították a politikai dráma színhelyéről, s utban vannak a történelem és a hit túlvilági ítélőszéke elé, amely megméri államférfini és emberei cselekedeteiket. A művelt világ pedig készül, hogy megadja nekik a végtisztességet, amely a jóhiszemű emberek akkor is megilleti, ha magasabb eszmények követésének védelmében hibás utakon jártak is.

A két nagy halott bevonul a történelem pantheonjába, a halál nyugalomába, de az élők lelkét az eddiginél is fokozottabban remegteti a nyugtalanság, a bizonytalanság. Lesz-e vajon kihatása és milyen ennek a megrázó és nagy horderejű tragédiának egyrészt a nemzetközi politikában, másrészt azoknak az államoknak a beléletében, amelyekben a többségi nemzetnek több más néppel kellene jó egyetértésben, megértésben és kölcsönös tiszteletben, támogatásban élnie? Meddig tart még ez a robbanékony, fojtogató légkör, amely egyre sürűbben termeli az ilyen borzalmas szenzációkat és marcangolja az emberi kedélyeket, idegeket? Vége lesz-e már az önkényeskedésnek, az erőszakoskodásnak úgy egyetemleges, mint egyéni vonatkozásban, mikor szakad vége a nemzeti és másfajta bosszúállások

szorozatának? Ezt az esztendő Európaszerte a merényletek sora tette gyászossá. Politikai vérlüldök szinte negyedévenként, mind gyakoribb rendszerességgel követték egymást. Február 12 Bécsben, június 30 Németországban, aztán július 25 ismét Bécsben s most október 9 Marseillen, hogy a múlt év végén történt Duce-merényletet csak mellékesen említsük. — Mind a terror szellemének a szüleményei. Kölcsönhatások, egy hibás kör kiugró pontjai. A törvénytörés, a demokrácia letelepedés és agyonkorbácsolás testén való tobzódás mészárosi megnyilatkozásai. A népuralomra és a szabadságjogokra épült alkotmányok felredobása felnyitotta az önkényeskedés, a

rémuralom számára a zsilipeket.

A marseillei október 9-ikének új korszakot kell nyitnia, új hitet kell öntenie az emberekbe az iránt, hogy a terror rossz szelleme ismét háttérbe szorul, a felemelkedettség, nagylelkűség és megértés úgy elűzi, mint a vihar után a nap a sötét fellegeket. A világközvélemény elfogulatlan közvéleménye így fogja fel ennek a gyászos eseménynek a jelentőségét. Harcnak kell támadnia e tragédia nyomán mindaz ellen, ami az ilyen véres napokat előidézhetheti.

A merénylet és temetés között, a magas kataloknál ezek a gondolatok, vágyak és eszmények nyomulnak előtérbe az őszintén jóakarú és békeszerető emberekben.

A két nagy halott bevonul a történelem pantheonjába, a halál nyugalomába, de az élők lelkét az eddiginél is fokozottabban remegteti a nyugtalanság, a bizonytalanság. Lesz-e vajon kihatása és milyen ennek a megrázó és nagy horderejű tragédiának egyrészt a nemzetközi politikában, másrészt azoknak az államoknak a beléletében, amelyekben a többségi nemzetnek több más néppel kellene jó egyetértésben, megértésben és kölcsönös tiszteletben, támogatásban élnie? Meddig tart még ez a robbanékony, fojtogató légkör, amely egyre sürűbben termeli az ilyen borzalmas szenzációkat és marcangolja az emberi kedélyeket, idegeket? Vége lesz-e már az önkényeskedésnek, az erőszakoskodásnak úgy egyetemleges, mint egyéni vonatkozásban, mikor szakad vége a nemzeti és másfajta bosszúállások

Sarraut belügyminiszter levonta a konzekvenciát — lemondott

Páris, október 12

A francia sajtó fokozódó hevességgel követeli a marseillei tömegmerénylet miatti felelősségek sürgős megállapítását és a mulasztások megtorlását. A lapok többek között követelik, hogy a rendőrség szerepének teljes tisztázása érdekében bídják fel a helyszínen felvett filmek bemutatási tilalmát.

A belügyminisztérium hivatalos jelentésben mosakszik a gondatlanság vádjával. A jelentés számszerűen felsorolja annak a karhatalmi erőnek a létszámát, amelyet a marseillei ünnepélyes fogadásánál felvonultattak.

Eszerint Sándor király és kísérete fogadásával kapcsolatban 1200 rendőrszemet, 191 tülkosrendőrt, 120 csendőrt és 48 lopasrendőrt állítottak szolgálatba részben a régi kikötőnél, ahol a délszláv uralkodó partraszállt, részben pedig a prefektúrához vezető utvonalon.

Ezen kívül számos magasabb állású rendőrtisztviselő is kivonult. Magán a merénylet utszakaszán, tehát a Börze-tér, 40 csendőr és 90 rendőr, 40 detektív és több magasrangú rendőrtiszt tartotta a kordont és portyázott a közönség körében. A jelentés hangsúlyozza, hogy az egyik rendőrtiszt igyekezett is megakadályozni a merényletet, de sikertelenül, mert Kallamán lelőtte. A belügyminisztérium mindeképpen törekszik kimutatni, hogy a ka-

tasztrófa nem a rendőrség körületekintésének és éberségének a hiányán mulott.

A lapok általában elvetik a jelentés beállítását és szemtanukat vonultatnak fel annak bizonyítására, hogy humbug az, mintha egy rendőrtiszt utána ugrott volna a merényletnek.

A csütörtökre virradó éjjel tartott újabb minisztertanácsban Sarraut belügyminiszter is védekező jelentést olvasott fel, de az öngazolási kísérlet mellett levonta a következményeket és benyújtotta lemondását.

A Doumergue-kormány átszervezése ilyenképpen elkerülhetlenné vált. Legkorábban azonban csak szombaton, Barthou temetése után kerül rá sor. Politikai

körökben úgy vélik, hogy

Herriot veszi át a külügyi lárcát, a melyre egyébként Tardieu is pályázik.

Tardieu, aki jelenleg éppúgy, mint Herriot, tárcanélküli miniszter, földművelésügyi miniszterre nevezik ki Queuille helyébe, aki a belügyminisztérium élére kerül. Az igazságügyminisztérium élére ismét neveznek ki Chéron helyébe, mert őt is mind élesebben bódolják hanyagsággal és erélytelenséggel.

Párisban szerdán a késő esti órákban ismét nagy tömegek tüntettek a bulvárdokan a rendőrség, valamint a belügy és az igazságügyminisztériumok ellen. Komolyabb összetűzés nem történt. A rendőrség szétszórta a tüntetőket.

Radics sorsát emlegeti az angol sajtó

Az angol sajtó egyre higgadtabban és behatóbban foglalkozik a marseillei tragédia okaival és általában a hátterével. Különös feltűnést kelt Scotus Viator-nak a Timesbe írt cikke. Amint ugyanis ismeretes, Scotus Viator az osztrák-magyar monarchia idején a legodaadóbb védelmezője volt az akkori nemzetiségeknek, így szerbeknek is és még abból az időből szoros kapcsolatokat tart fenn a jugoszláv vezetőkörökkel. Most azt írja, hogy a marseillei merénylet felidézti Radics István sorsát

A Manchester Guardian rámutat arra, hogy a merénylet lényegében bosszú volt Radics haláláért.

A lap kifejti ezután, hogy a legnagyobb örültség volna továbbra is fenntartani Jugoszláviában a nemzetiségi elnyomást. A Morning Post szerint Sándor király tisztában volt azzal, hogy ha végete erőszakos halált szánt neki, akkor horvát kéztől kell elpusztulnia. A horvátok nem nyugodhattak bele jogaik elközbászába és folytonos üldözésükbe.

Különböző irányadók angol körök sze-

rint még

nem lehet felbecsülni, a merénylet közepéurópai kihatásait.

A Reuter szerint Londonban azt hiszik, hogy Jugoszlávia bármilyen belső meggyengülése a bizonytalanság új elemét vinné bele az európai politikába. A délszláv állam belpolitikája szempontjából lényeges a régenstanács ereje, a horvát kérdéssel szembeni magatartása s a horvátok további viselkedése. A News Chronicle nem tartja lehetetlennek, hogy a hadsereg arra kényszeríti a régenstanácsot, hogy tábornok-kormányt váltson le a jelenlegi Uzonovics kormányt. Különben ez a lap kiszámíthatatlan veszélyt lát abban, ha a horvátokkal szembeni eddigi politikát folytatják.

BERTHELOT TABORNAGY MEGSEM HALT MEG

Párisban hivatalos helyről a legerélyesebben cáfolják a Berthelot tábornagy megsebesüléséről és haláláról közölt híreket. A tábornagy sértetlen maradt a marseillei vérfürdő során.

OPERALNI KELL MARIOARA JUGOSZLÁV ŐZVEGY KIRALYNÉT

Miután a Dubrovnik fedélzetén Sándor király kihűlt tetemével csendesen kifutott a gyászos marseillei kikötőből, Marioara

királyné Lebrun francia köztársasági elnökkel együtt visszatért a prefekturára. Itt este 8 óráig pihént s akkor különvontan Párisba utazott.

Az özvegy királyné eredetileg mindjárt haza akart utazni Belgrádba, de az orvosok állhatatosan azt tanácsolták neki, hogy előbb utazzék Párisba, mert sürgős műtétnek kell alávetnie magát. Így Maria-ra királynét előbb megoperálják az egyik híres párisi környéki klinikán s csak ezután indulhat vissza a délszláv fővárosba. Az özvegy királyné áldott állapotban van s okvetlenül különleges kezelésre szorul ama nagy megrázkódtatás után, amelyen átesett.

A GYERMEKKIRÁLY PÁRISBAN

A 11 éves II. Péter, Jugoszlávia új királya, — amint már tegnap jelentettük — Mária román anyakirályné kíséretében francia idő szerint délután 5 órakor érkezett meg Londonból a francia fővárosba. A kis királyt a Grillon-szállónak ugyanabban a lakosztályában szállásolták el, amelyet eredetileg szüleinek tartottak fenn párisi látogatásuk idejére. A rendőrség, valószínűleg megszállta a szülői környékét s a legnagyobb gondot a ház az ifjú szerb királynak okozta.

A francia rendőrhatalóságok most már adig mentek az óvatosságban, hogy II. Péter és Mária román anyakirályné vonatát Páris előtt 15 kilométerrel megállították s onnan gépkocsia vitték be a fővárosba a két királyi vendéget.

Az új királyal nevelője csak Párisban közölte, hogy atyja meghalt. A gyász hír mélyen megrendítette a gyermeket is. Szerdán éjjel különben Strassburgon át Bécsből repülőgépen Párisba érkezett Habsburg Antal főherceg is feleségével, Ileana román hercegnővel.

BARTHOUS TETEME MEGÉRKEZETT PÁRISBA — SZOMBATON TEMETIK

Barthou holtteste, amelyet szerdán este 6 órakor, két órával Sándor király tetemének a Dubrovnikra való kikísérése után külön gyászvonaton indítottak utnak Marseilleből, csütörtökön reggel érkezett meg Párisba. Ugyanezzel a vonattal érkezett vissza Herriot és Tardieu is. Barthou tetemét a külügyminisztérium óratérképben ravatalozták fel és szombat reggel engedélyezték a megtekintését. A ravatalhoz állandóan nagy tömeg ömlik.

A temetés programját már teljesen kidolgozták. Szombaton déli fél 12 órakor a koporsót nyilvános katalakra helyezik az Invalidusok terén. Doumergue miniszterelnök itt tartja meg gyászbeszédét, amely az egyedüli gyászbeszéd lesz. Ezután a csapatok és társadalmi, hazafias egyesületek elvonulnak a nagy halott földi maradványai előtt. Ezt követően az Invalidusok templomának udvarán megy végbe az egyházi szertartás s ezután a volt külügyminisztert egyszerű községek közepette a Pere Lachaise-temetőben hantolják el. Bár Barthou végrendeletében kikötötte, hogy temetése a lehető legegyszerűbb legyen, ettől a kívánságától elte-

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást, vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az épekiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti.

kintenek, minthogy olyan rendkívüli körülmények között halt meg, aminőkre nem gondolhatott.

A Jour című lap nagy méltatlankodással kiemeli, hogy

Barthout megmenhették volna az életnek, ha valamelyik közeli gyógyszerárban azonnal első segélyben részesítik. A nagy zürzavarban azonban hosszú ideig senki sem törődött a 73 éves miniszterrel, aki magára hagyva, alig tudott kiszabadulni a tömegből s egyedül keresett kocsit, amely a kórházig vitte.

Közben elvérzett s nagy vérvesztése később már pótolhatatlan volt. A hatóságoknak ez a hanyagsága is tetézte tehát a tragédiát.

VIHAROS SÁNDOR KIRÁLY UTOLSÓ UTJA IS

A Dubrovnik szerb pánceles cirkáló parancsnoka szikratávirattal közölte Belgrádba, hogy a Földközi-tenger erősen viharos s ennek folytán a gyászhajó csak

szombatra felhat be Spalatóba, ahonnan a múlt héten kiindult. Érdekes, hogy a Dubrovniknak Marseillebe menet is igen zivataros volt az útja.

Tekintettel a Dubrovnik parancsnokának a jelentésére, a belgrádi kormány úgy intézkedett, hogy Sándor király holttestét Spalatóban csak vasúti kocsiban ravatalozzák fel és tegyék közszemlére rövid időre, azután pedig egyenesen a fővárosba szállítsák.

A temetés Belgrádban kedden megvéghe őrjáti gyászpompával. A topolai családi mauzóleumban aztán szerdán helyezik örök nyugalomra a tragikus véget ért uralkodó hamvait.

Még mindig nem tudják, ki volt a merénylő?

A francia és jugoszláv rendőrséggel az élen ugyszólván egész Európa politikai rendőrsége megfeszített erővel igyekszik kideríteni a rejtélyes marseillei merénylő kilétét s egyben azt, voltak-e bűntársai s ha igen, kik és kiknek a megbízásából hajtották végre vakmerő és borzalmas végű tettét? Az eddigi lázas nyomozás még nem eredményezett kétségtelen bizonyítékokat.

A marseillei ügyészség megkeresésére a párisi rendőrség tegnap házkutatást tartott számos jugoszláv s különösen horvát politikai menekült lakásában. Pribicevics Szvetozár volt jugoszláv belügyminiszternél sok iratot foglaltak fel, amelyeket az ügyészség most vizsgál át. Házkutatás volt Radics Vladimírnál, a belgrádi szkupstinában meggyilkolt Radics István horvát parasztpárti vezér fiánál is, akit többekkel együtt előállítottak az ügyészségen. A merénylettel kapcsolatban azonban semmiféle terhelő adat nem merült fel ellenük s így valamennyiüket elbocsátották.

A francia rendőrség újabban biztosra veszi, hogy a merénylő Kalemának bűn-

társai is voltak. Megerősíti ezt a feltevést az a körülmény, hogy

a merénylet során összesen 21 lővés dördült el, míg Kalemán pisztolyából csak 20 golyó hiányzott.

Megállapították, hogy Kalemán október 5-ikén megszállt Páris centrumának egyik Mazagran nevű másodrangú szállodájában, mégpedig Suck álnéven. Ezalkalommal új ruhát vásárolt s Kalemán névre a szállodába küldette. Vele volt egy magát Benice Vladislávnak nevező jó megjelölt fia, aki a bejelentőlapra zárt szüretének tüntette fel magát. Kalemán és Benice egy Nalis-Nikomir nevű egyén ajánlotta be a szállodának. Erről a Naliról kinyomozták, hogy 1912-ben született Spalatóban s neve szerepel azon a listán, amelyet a jugoszláv rendőrség a fiaciának 25 névvel a veszedelmes elemekről megküldött. Nalist állítólag Marseilleben elfogták, de sikerült megszöknie és nyoma vesztett.

Abban most már úgy a jugoszláv, mint a cseh hatóságok megegyeznek, hogy a merénylő utlevele hamis. A cseh hatóságok letartóztatták Vavrinek kuttengeri

kertészsegédet, akit nemrégiben kiutasítottak Jugoszláviából. Vavrinek utlevelének a száma azonos volt azzal az utlevelével, amelyet a marseillei gyilkosnál találtak. Vavrinek azt állítja, hogy utlevelét ellopták.

A merénylő személyét illetőleg tehát teljes a zürzavar. Ugyanakkor, amikor a belgrádi Politika marseillei tudósítás alapján leszögezi, hogy a gyilkos karján a macedón forradalmi szervezet kezdőbetűit is betetoválva találták, ami a szerb újságíró szerint bizonyára megtévesztésre szolgált, azt is kezdi hangoztatni, hogy a merénylő magyar származású volt és tulajdonképpen Kelemennek hívták. Ezzel összefüggésben Zágrábban őrizetbe vettek egy Kelemen nevű fogászt, akitől felteszik, hogy esetleg fivére a gyilkosnak. Másrészt Nisben jelentkezett egy szerb polgár, akit valóban Kalemának hívnak. Minthogy a merénylő utlevele bebizonyítottan hamis, fág tere nyílik a felelőtlenebbnél felelőtlenebb gyanúsítgatásoknak, amelyeket inkább az a törekvés szül, hogy a merénylőt minden másnak találják, csak horválnak nem.

A jugoszláv parlament felesküdt II. Péterre, a régenstanács pedig az alkotmányra

Az Uzunovics-kormány kiáltványának értelmében csütörtökön délelőtt 11 órakor Belgrádban összeült a parlament két házának együttes ülése, hogy letegye az esküt II. Péter királyra és tudomásul vegye a régenstanács megalakulását. Amíg ugyanis Péter király eléri 16. életévét, a Sándor király politikai végrendelete szerint összeállított kormányzótanács veszi át a felségjogok gyakorlását.

A szkupstina üléstermék erre az alkalomra gyászpompába borították. Sándor király arcképét gyászfátyollal vonták be. A gyászülésen 312 képviselő és 72 szenátor vett részt. A páholyokban teljes számban megjelent a diplomáciai kar, a magas egyházi és katonai méltóságok, valamint a megyék és városok küldöttségei.

Tomasics elnök mély csendben jelentette be Sándor király tragédiáját, mire a jelenlevők kórusban feleltek:

— Üdv neki!

Ezután Uzunovics miniszterelnök bejelentette a régenstanács megalakulását a meggyilkolt uralkodó végrendelete alapján. Amikor a három kormányzótanács tag névsorát felolvasta, Pál herceget tíz percen át lelkesen zsíviózták.

A következőben Tomasics elnök felszólította a parlament tagjait, tegyék le a hűségüket az új királyra, II. Péterre. A görög keletiek ujfélelemmel, míg a muzulmánok szívre tett kézzel mondták utána az eskümintát.

Végül bevonultak a régensek, élükön Pál herceggel, aki testőrezredek egyenruhát viselt. Úgy a három rendes, mint a három póttag ünnepélyes esküt tett a parlament előtt az alkotmányra. Pál herceg néhány ünnepélyes szóban külön is hűséget fogadott Jugoszláviának.

A HÁROM RÉGENS SZEMÉLYISÉGE

Karagyorgyevics Pál herceg unokaöccse az elhunyt Sándor királynak. Péterváron

1893 április 27-ikén született, középiskolait Belgrádban, egyetemi tanulmányait pedig Oxfordban végezte. Pál herceg tiszteletbeli szárnysegéde volt Sándor királynak a világháború alatt a királyi testőrezred alezredese volt. Inkább Jugoszlávia szellemi és közművelődési életében játszott eddig vezetőszerepet. Felesége Olga görög hercegnő s két fia van.

A második régens, Stankovics Radenko szenátor, közoktatásügyi minisztere volt a Skrsics-kormányban. Egyetemi tanár és

Zágrábban jó hírnévnek örvend, mint orvosprofesszor. Vezetőtagja volt a zágrábi nemzeti tanácsnak, amely 1918-ban ki-mondta Horvátországnak Szerbiával való egyesülését.

Perovics Ivo dr., a harmadik régens, a Száva-bánság bánja, tehát szintén Horvátországból való. Ötvenkét éves és Prágában és Bécsben folytatta jogi tanulmányait. Mielőtt 1931-ben horvát banná neveztek volna ki, Spalatóban prefektus. Különösen Dalmáciának kitűnő ismerője.

A jugoszláv kormány formális lemondása

A jugoszláv parlament és a régenstanács csütörtök délelőtti eskütelete után az Uzunovics-kormány benyújtotta a régenstanácsnak lemondását. Ez a lemondás a hagyományoknak megfelelően csak formális volt, az volt a célja, hogy alkalmat adjon az új uralkodói hatalomnak bizalma kifejezésére, vagy megvonására.

A régenstanács újból az Uzunovics-kormányt nevezte ki teljes egészében. Ezáltal

a kormány helyzete megszilárdult.

OLASZELLENES Tüntetések JUGOSZLÁVIÁBAN

Belgrádi jelentés szerint szerdán és csütörtökön olaszellenes tüntetések zajlottak le Jugoszlávia különböző városaiban, főként Horvátországban, Dalmáciában és Szlovéniában. Eszéken nagy tömeg tüntetett Olaszország ellen, Laibachban az olasz konzulátus helyiségébe is benyomultak a tüntetők és az alkonzult bántalmazták.

A feszültségek enyhülése következik?

Abból a körülményből, hogy Pál hercegen kívül a régenstanács másik két tagja nem szerbiai, diplomáciai és politikai körökben érdekes következtetéseket vonnak le. Stankovics Rodenko zágrábi egyetemi tanár, a régenstanács második tagja állítólag lugosi származású és kitűnően beszél magyarul is. Perovics bán dalmát származású. Erre való tekintettel mindenki a levegőben látja a belpolitikai erők átcsoportosítását, és a különösebben bizakodók

odáig mennek, hogy közkegyelmet is remélnék a horvátok és a többi nemzetiségek politikai elitjeinek. Az egyik nagyhatalom belgrádi képviselője szerint éppen az ellenkezője következik be annak, amitől eredetileg tartottak. Az új kiéleződés helyett nemzetközi megnyugulást, a surlódási felületek csökkenését és a meg-egyezésre irányuló tárgyalási készség erősödését lehet várni.

Legújabb jelentések a merénylő kilétéről és cinkostársairól

Párisi jelentés szerint a fontainebleau-i pályaudvaron a csendőrség tegnap este elfogta Kalemán egyik valószínű tettestársát, akinél szabványos utlevelet találtak Chalmy Szilveszter névre.

Be akarták kísérni, de kiragadta magát a csendőrök kezéből, rájuk lőtt és a közeli erdőn át nyomtalanul eltűnt.

Ugy teleröködt rá a gyanu, hogy Aix en Provence városka egyik szállodásnője bejelentette: az állítólagos Kalemán Petrus két társával vasárnapról nála lakott. A lapokban közölt fényképről ismerte fel Kalemánt, aki nem volt hajlandó bejelenteni magát. Két társ közül egyik Kramer Egon 24 éves fiúmei horvátnak, a másik pedig Chalmy Szilveszter cseh nemzetiségű kereskedőnek jelentette be magát. Azt mondták, átutazóban vannak s Párisba igyekeznek. Kramer hétfőn délután eltávozott, Kalemán és Chalmy pedig kedden. Chalmy az esti órákban visszatért, kifizette mindkettőjük számláját s azután eltűnt.

A merénylet tettesével és vélt tettestársával kapcsolatos jelentések még mindig annyira elterjedtek, hogy nem lehet világosan látni. Újabb jelentés szerint a Fontainebleau-ban megölték egyén utlevele nem Chalmy, hanem Nalis Szilveszter névre szól. A határrendőrség ér-

tesítése szerint Nalis Szilveszter szeptember 28-án lépett francia területre. Valorse-nál.

Egyébként a svájci Annemass helységben le-tartóztattak két egyént, akik közül egyiknek az utlevele Benes László, a másiké pedig Novac névre szól. Mindketten szintén szeptember 28-án mentek Franciaországba. Benes bevallotta, hogy Párisban a Rue Magrazanban lakott, továbbá azt is, hogy Marseilleben ugyanazon az utvonalon tartózkodott, ahol Sándor király bevonult.

A párisi Excelsior közli egy budapesti nagy-lank párisi képviselőjének a nyilatkozatát, a mely szerint a magyar bankigazgató Kalemán fényképében egy jugoszláv férfire ismert rá, a kivel néhány évvel ezelőtt egy jugoszláviai te-niszmérkőzésen találkozott. Biztosan tudja, hogy nem Kalemán volt a neve, hanem egy ki-fejezetten szerb, vagy horvát hangzású név.

LEFOGLALTÁK A MERÉNY- LETRŐL KÉSZÜLT FILMET

Az a filmvállalat, amelynek riportere Sándor király bevonulása során a me-rénylet lefolyását is felvette, hét máso-latot készített a nagyértékű filmről és szerdán hajóra akarta feladni, hogy Amerikába küldje.

A francia rendőrség elfoglalta és el-

kobozta a filmszalagokat.

A lapok szerint, attól tartottak, hogy a francia kormány Amerikában és általá-ban a külföldön igen kedvezőtlen megvi-lágításba kerül a film előadása által, mert ez bizonyítéka annak, hogy a francia rendőrség nem tette meg a kellő intézkedéseket.

A FILM BUKTATJA MEG A DOUMERGUE KORMÁNYT

Politikai körökben már biztosra ve-szik a Doumergue-kormány lemondását. A legközelebbi minisztertanácsot hét-főre tüzték ki, amikor Doumergue minden bizonnyal közli elhatározását. Előre látható volt, hogy a marseillei tra-gédia megbuktatja a kormányt, mert kétségtelen, hogy a közbiztonsági szol-gálat nem volt kielégítő s ezért az egész felelősség a kormányra hárul.

A felelősség kérdését a felvett film döntötte el, amelyet szerdán lepergettek a párisi belügyminisztériumban. A fil-men tisztán látható, hogy a királyi gép-kocsi körül nem volt rendőrségi fedezet és a rendőrök csak azután vetették rá magukat a merénylőre, amikor az már leadta végzetes lövéseit.

Románia gvasza

A román hadsereg hódoló felvonulást rendez Sándor király temetésén

Károly király az egész éjszakát átvirrasztotta

Szinaja, október 12.

A szinajai Peles, Pelisor és Foisor nevű ki-rályi kastélyokra az uralkodó család lobogója mellé kitértek a gyászszalagokat is. Az udvari személyzet ma reggel fekete nyakkendővel és karszalaggal jelent meg hivatalában.

Károly király a késő éjszakai órákig vir-asztott. Állandó telefonkapcsolatot létesítettek Szinaja és a párisi román követség között, a bonnan minden félórán újabb jelentés érke-zett. Az udvari postahivatal távbeszélő sze-mélyzete egyfolytában 26 órán keresztül telje-sített szolgálatot.

Az uralkodó a hajnali órákban vonult vissza pár óras pihenésre. Délelőtt újból megjelent dolgozószobájában, hogy átvége azokat a részvéttáviratokat, melyeket a különböző ál-lamfők intéztek hozzá. Károly király már szer-dia reggeltől gyászszalagot és fekete nyakken-dőt visel.

Tegnap délután Titulescu, majd közvetlenül utána Tatarescu miniszterelnök jelent meg au-diencián a Foisor kastélyban. A tanácskozások mintegy két óra hosszat tartottak. Az ural-kodó jóváhagyta a miniszterelnök javaslatát, mely szerint

Romániát Sándor király temetésén Titulescu külügyminiszter, Paul Angelescu hadügymi-niszter és Franasovici közlekedésügyi mi-niszter, Barthou temetésén pedig dr. Angelescu közoktatásügyi miniszter és Saveanu Miklós kamarai elnök fogja képviselni.

A délszláv király temetésén ezenkívül részt vesz a bukaresti 9. vadászrezd és Marioara királyné lovasezredének egy-egy százada, to-vábbá minden más katonai alakulattól egy-egy szakasz. A temetés napján román repülőraj-fog keringeni Belgrád felett.

A ROMÁN FRONTHARCOSOK FELHIVÁSA

Bukarest, október 12.

A volt frontharcosok egyesülete ma felhívást tesz közzé, amelyben felszólítja tagjait, hogy a temetés napjára utazzanak minél többen Bel-grádba és ha nem is hivatalos minőségben, de mint a jugoszláv néppel együtt szenvedett és most a nagy gyászban vele együttérző kato-nák, vonuljanak fel a temetési menetben és fe-jezék ki utolsó hódolatukat Sándor király előtt.

A két miniszterrel együtt egy parasztelegá-ció megy Párisba, a négy tartományi képviselőjében és az okiráltságából, Erdélyből, Bessza-rábiából és Bukovinából földet visznek maguk-kal, amit közös urnában Barthou sírján helyez-nek el.

Besszarábia földműves képviselőjét már ki is jelölték Bardas Grigore, Lapusna község bi-rájának személyében.

GYÁSZISTENTISZTELET SZINAJÁBAN ÉS A BUKARESTI ÉRSEKSÉGEN

A közhivatalok szerdán délután beszüntettek minden hivatalos működést. A belügyminiszte-rum ma körrendeletet küldött a prefektusok-hoz, mely azokat az intézkedéseket tartalmazza, amiket Sándor király és Barthou temetése napján fogadositanak, az elrendelt nemzeti gyászszalagokhoz.

Ma délelőtt a bukaresti érsekségen gyászis-tentisztelet tartottak, amelyen a kormány tagjain kívül megjelentek a külföldi köve-tek is.

A kisanant sajtó román bizottsága szerdán este Sándor király halála alkalmából gyász-ülést tartott.

Saveanu, a kamarai elnök, részvéttáviratot intézett a francia és a jugoszláv kamarai elnö-keihez. Bukarest főpolgármestere Marioara ki-rálynénak és Károly királynak küldött részvét-táviratot, amelyben az uralkodót a főváros la-kosságának együttérzéséről biztosítja a várát-

Pártvezérek a királytragédiáról

A pártok hivatalos lapjai csütörtökön reggel gyászkeretben jelentek meg. A nemzeti pa-rasztpárt szócsöve szerint a marseillei tra-gédia és a Jugoszláviát ért nagy csapás után rá kell eszmélnünk arra, hogy milyen pótolhatat-lan erőt képvisel a monarchia eszméje, mely a király személyében testesül meg.

A Viitorul, a kormány felhivatalosa, így ir: — A román állam és nép számára Sándor király halála, aki dicsősége teljében és békés küldetése közben esett el, olyan csapás, amely lelkünk mélyéig sujt, azért is, mert dinasztia-ánkhöz szoros kötelékek fűzték és egy barát-ságos és szövetségség ország királyja volt.

A lap másik cikkében Barthou érdemeit méltatja.

A Tara Noastrăban Goga Oktavian, a nem-zeti agrárpárt elnöke ír cikket.

— Sándor király koporsóját kintző kérdések egész raja ostromolja. Nem láthatjuk tisztán: mi történik körülöttünk.

Nem tudhatjuk, milyen meglepetéseket tarto-gatnak számunkra a délszláv-család felzga-tott idegei és a mély keserűség, mely hatal-mában tartja Franciaországot, ahol most drá-gán fizetik meg azt a szabadságot, amit a zavarosban halászik is élvezhettek.

— Az általános gyásznak e pillanataiban azonban elemi erővel tör utat az a meggyőző-dés, hogy az állam tekintélyének elvét minden eszközzel meg kell menteni, a romboló dema-gógiával és pártoskodással szemben. Szomszédunk nagy halottja nemzeti újjászületésünknek utolsó érve kell hogy legyen.

A Patriának Vajda Sándor hosszasan nyilat-

lan katasztrófa szörnyű napjaiban. Miron Chris-tea patriarka a román papság nevében kon-doleált a királynak és Marioara királynénak.

DRÁMAI TELEFONBESZÉLGETÉS KAROLY KIRÁLY ÉS MARIOARA KIRÁLYNE KÖZÖTT

Károly király szerdán délelőtt telefonon fel-hívta Marioara királynét. A beszélgetés drámai körülmények között folyt le.

Az uralkodó a mély meghatottságtól csak tö-redezve tudta elmondani vigasztaló szavait, melyekre a királyné hangos zokogással vá-laszolt. A beszélgetést párpercre meg kellett szakítani, mivel Marioara királyné nagy fájdalmában kiejtette kezéből a kagylót és ájul-tan hanyatlott hátra mellette levő édesanyja karjaiba.

Tegnap délután 6 órakor a szinajai kolostor-ban gyászistentisztelet volt, amelyen Mihály vajda iskolatársaival együtt megjelent. A trón-örökös gyertyát gyújtott és hosszasan imádko-zott az oltár előtt.

kozott a marseillei tragédiáról. A volt minisz-terelnök azt a reményét fejezi ki, hogy nem szervezett politikai akcióval, hanem egy örült esztelen tétellel áll szemben a békét és nyu-galmat óhajtó emberiség.

A Kolozsvárra összehívott csütörtöki érte-kezetet az események következtében Vajda, mint a nemzeti-parasztpárt tartományi főnöke, bizonytalan időpontra elhalasztotta.

RENKIVÜLI TANÁCSKOZÁSRA ÜLNEK ÖSSZE A KISANTANT KÜLÜGYMINISZTEREI

A Curentul értesítése szerint a temetés után a kisanant külügyminiszterei, akik Belgrádban lesznek, rendkívüli tanácskozásra ülnek össze, hogy meg tárgyalják az események következté-ben előállott politikai helyzetet. Ugyancsak ek-kor állapítják meg az ankarai Balkán-konfe-renciának időpontját is.

MIKLÓS HERCEG VEZETI BELGRÁDBA A ROMÁN KÜLDÖTTSEGET

Bukarest, október 12.

Újabb bukaresti jelentésünk szerint a Sándor király temetésén Romániát kép-viselő küldöttséget Miklós herceg fogja a jugoszláv fővárosba vezetni.

Tatarescu ma este kihallgatáson jelent meg Miklós hercegnél, aki a temetésen való részvétellel kapcsolatos ügyeket be-szélte meg a miniszterelnökkel.

A közhivatalokban a munka a jövő csü-törtökig fog szünetelni.

A közös kisebb- ségi Gond

A belpolitikai helyesreken és külpolitikai kötéshuzásokon túl a legfontosabb magyar ki-sebbségi gond mégis csak egy: hogyan alakul-janak, tömörüljenek és helyezkedjenek a ki-sebbségi népek, hogy önmagukat, nyelvükön keresztül megnyilatkozó kulturális vagyonukat s ennek előfeltételét, gazdasági erejüket meg-tarthassák. Ez a legnagyobb magyar kisebbsé-gi gond, amely pontosan ugyanebben a meg-fogalmazásban jelentkezik Jugoszláviában és Csehszlovákiában csakugy, mint nálunk.

Nemrégiben ezen a helyen adtunk nyilvános-ságot annak a gondolatnak, hogy az utódalla-mok magyar kisebbségei alakíthatnának ki ta-lán egy olyan közös szellemiséget, amely ön-tudatos, de rugalmas és így legjobb formája lehetne a kisebbségi önvédelmi harcnak. A kö-zös gond szinte kívánja ennek a gondolatnak a kimélyítését, ez a törekvés pedig a más vi-szonyok közötti másfajta védekezés eszközei-nek a megismerését. De vajon lényegesen má-sok a viszonyok és a védekezési eszközök Ju-goszláviában vagy Csehszlovákiában? Tájéko-zódni nemcsak jó, hanem mellőzhetetlenül szük-séges is. Az alábbi idézeteket egy csehszlová-kiai magyar lapból iktatjuk ide azért, mert úgy érezzük, hogy beszédes bepillantást enged-nek a csehszlovákiai magyar „kisebbségi Gond” ismeretlen és nekünk mégis nagyon ismerős szürkeszínű függőyei mögé.

A kisebbségek mindenkor a manák dolgoz-nak és legfeljebb a munkatöbblet az, amely erő-tartalékkal jelentkezik. Tehát, ha például a ki-sebbség létrehoz egy országos szervet, például egy könyvkiadóvállalkozást, ott a munkatöbbl-et eredménye annak felfokozott forgalmában jut kifejezésre, mely további létét is biztosítja.

A kultúra területén elsősorban az iskola az, amely a legfontosabb, mert a jövő nemzedéket látja el szellemi utával. Ha Szlovénzskón létesült volna a többször is programul adott is-kolatanácsok szervezete és ha ennek magyar tagozata lenne, ez biztosítaná a magyar ki-sebbség részére az iskolai ügybe való befolyá-sát. Így azonban csupán a hitfelekezeti isko-lák — nagynéha a kézségi iskolák — mara-dékantónómiaja az, ahol érvényesül még a ki-sebbségi befolyás, de ez is az iskolák gazda-sági ügyeire való korlátozással. Az elemi és a felsőbb nevelést az ügyet azonban olyan orszá-gos egyesület viszi, amelyben a magyar kisebbség megbízhatik. A Szlovénzskói Általános Magyar Tanító-Egyesület hivatása magaslátán az iskola eszményi céljait szolgálja.

Szervezettségünk a magyar középiskolai ok-tatás területén már gyengébb. Hiányzik az ál-talános irányvonal és a kapcsolatok. Ha az elemi oktatás támogatására meg kellene szervezni az iskolafenntartók országos szövetségét, ugy-en-nél is megokoltabb lenne a középiskolai tanu-lók érdekeinek védelmére az országos szülői szövetséget megalakítani, amely hivatott lenne felelőni szavát például a német vagy egy más európai nyelv oktatása érdekében. Itt kiscserél-hető lenne a gondolat a diákszociális gondos-kodás eszközei felől, amely még kívánnivalókat hagy fenn.

Maga az iskolán kívüli népoktatás törvény-nyel van szabályozva. Ennek a feladatkörnek a szolgálatába állította a magyar kisebbség nagy intézményét, a SZMKE-t és ha az eredmé-nyek nem olyanok, mint azt méltán elvárhat-nók, ez a konzervatív felfogás, a kisebbségi fe-lelősségérzet hiánya és a kényelem számájára irándó. Ehhez csupán az országos kulturszövet-ség cementjére lenne szükség, hogy az össze-tartozókat összeragassza. Átfogó irodalmi fóru-munk szintén hiányzik és ennek tulajdonítható, hogy nem tudott gyökeret hajtani az irodalmi élet.

A gazdasági területen is sok még a végezni-való. Az országos gazdasági egyesületek műkö-désben vannak, de hogy milyen hatáskörrel, azt mutatja a gazdasági szakelőadások betiltá-sa rendőri utor. Holott ezek az előadások szükséges ismereteket visznek a nép közé és gazdasági munkájának javítását célozzák. A magyar vidékeken életerős szövetkezeti mun-ka folyik és ennek ellenére a fejlődés utjai el-vannak vágva, mert az országos szövetkezeti szerveknek magyar tagozatuk nincsen. Pedig, hogy a népet a szövetkezeti eszmének meg-nyerni nem nehéz, azt mutatja a galántai Han-za nagyszerű példája. A magyar szövetkezeti mozgalom nem nélkülözheti soká a maga auto-nóm központi irányító és ellenőrző szerveit, a mely önállóság jogosan megilleti.

Élénken érzett hiány egy olyan magyar nagytömeg is, amely a magyar kisebbséget hi-tellel ellátná, vállalkozásaihoz a szükséges tö-két előteremtene. E nélkül célnak, a magyar nemzeti vagyon centralizálását, el nem érhet-jük. Holott ennek az intézménynek altruisti-kus alapon sokat kellene segíteni intézménye-ken is. Láthatjuk, hogy közsegeink hitelhez nem jutnak, iskoláink építése a kölcsönök meg-tagadása miatt késik. Pedig ezek a kisebbségi erőforrások azok, amelyek a nemzetrarab vi-talítását fokozhatják és a jövőt építhetik.

Sok olyasmik van ebben a néhány mondat-ban, ami figyelmünket a legnagyobb mérték-ben felkeltheti.

Őnborotválkozóknak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel ténylegesen megkönnyítheti a borotválkozást. 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A borotvakésnek könnyű dolga van és játsza siklik a borotvás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Még borotválkozás után sem lesz bőre vörös és felvakart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a borotválkozást Nivea-crem használata által.

BEIERSDORF & CO. S. A. R. L., BRAȘOV, Strada Jullu Maniu 59

Nivea-Creme: dobozokban á. Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusokban á. Lei 30.—, 45.—

Elutaztak Románia megbízottai Barthou temetésére

Ujabb jelentéseink szerint Angelescu miniszter és Sapeanu kamarai elnök, akik Barthou temetésén Romániát képviselik, a parasztküldöttséggel együtt már el is utaztak Bukarestből.

Titulescu Tatarescuval együtt a fővá-

rosba érkezett. A külügyminiszter ma részvétlátogatást tett a francia és jugoszláv követéseken.

Junian Grigore, a radikális párt elnöke Színájába ment, ahonnan előreláthatólag pénteken tér vissza.

A nagy gyűlölködő

Féktelen haraggal harcol Ludendorff a keresztény egyházak, a szabadkőművesek, régi barátai, katonabajtársai és Hitler ellen

Berlin, október 12.

„Köszönöm azoknak, akik megemlékeztek rólam a nagy csata évfordulóján. Sokan kérdezték tőlem, vajon lesz-e majdan egy politikai testamentumom. Először is kijelenthetem, hogy Juda és Róma, valamint cinkosai „öröme”, de elsősorban a nevem által képviselt mozgalom javára még soká óhajtok élni. De azután az én életem is — mint minden élet, befejeztetett. Az életemmel oly sok ragyogót és nagyot adtam a német nép jelené és jövője számára, hogy nincs szándékomban még külön utasításokat hátrahagynom. Csak a német anyaföldben történendő elhantolásom körülményeit határoztam meg előre. Nem óhajtok katonai parádét — bár jogosan megilletne Temessenek el a német Istenhit szerint és csak azok legyenek jelen temetésemnél, akik ennek a hitnek élnek...”

Igy nyilatkozott gögösen és tüntetőleg néhány nappal nagy bajtársának, Paul von Hindenburgnak temetése után Erich Ludendorff. A német napilapokban hiába keresnénk e különös nyilatkozat nyomát. Csak saját német hitű folyóiratai közölték a tábornok szavait.

Nem titok, hogy kit ért Ludendorff Juda és Róma cinkosai alatt. Mániakus elvakultságában, mely mindenütt a jézusiták béréceit, a zsidók szolgálait, a szabadkőművesek eszközeit sejtí,

már régen pálcát tört a nemzetiszocializmus és ennek vezérei fölött is.

1931-ben megjelent könyvében a legképtelenebb vádakkal halmozta el Hitler, a kibén a nagy eszme árulóját látja.

Ludendorff a győzelmes Hitlernek épny kevéssé bocsátott meg, mint a halott Hindenburgnak. Ludendorff müncheni házában a Harmadik Birodalom ünnepein nem leng lobogó. A bajor fővárosban egyedül ő nem tűzte ki a zászlót Hindenburg halála napján. Számára meghalt a tábornagy már régen, el is temette egy évvel ezelőtt írt cikkében, melynek „Bucu Hindenburgtól” volt a címe.

Ludendorff, a nagy gyűlölködő senkit nem gyűlöl jobban, mint volt barátait és fegyvertársait.

A fiatal nemzetiszocializmusnak nem Hitler, hanem Ludendorff volt köztársasági elnökjelöltje. Ha az 1923-as müncheni puccs sikerült volna, a Führernek a második hellyel kellett volna megelégednie a Német Birodalomban.

A puccs összeomlása maga alá temette Ludendorff és Hitler barátságát is.

A német szélsőjobb két vezérének utjai örökre külön váltak. Hitler nemzetiszocialista pártja milliós mozgalommá fejlődött. Ludendorff „Tannenbergbundja” a vallást és a politikát zavarosan egybefűző szekta maradt. A Harmadik Birodalom a tábornok szervezeteit mint politikai mozgalmat betiltotta, de a Tannenbergbund tovább él más név alatt. A nyilvánosság előtt csak a vallási és „kulturális” célokat hirdetik.

képtelen és fantasztikus vádakkal harcolnak örök ellenségeik: a keresztény egyházak, a zsidóság és a szabadkőművesség ellen.

Dicsőítik a „Feldherr” (számukra csak Ludendorff a „Feldherr”) és hitvesét, Mathildát, ezt az egzaltált orvosnőt, aki férje

mozgalmát „filozófiailag” elmélyítette. A napi politikába nem avatkozik. Ludendorff tábornak, de a sorok közül, a beszédek elhallgatott mondataiból

a gyűlölet és megvetés árad a német birodalom jelenlegi urai felé.

Ludendorff dacos passzivitása kiárad hívei közé...

A NÉMET NÉP JÓLLAKOTT HITLERREL?

A nemzetiszocialisták egyik hetilapja, a Fridericus, mely egykor nagyon közel állt Ludendorffhoz, a közelmúltban rendkívül éles támadást intézett a tábornok ellen. A cikknek különös visszhangja támadt most „Missbrauch mit Ludendorff” címmel. Erről is beszámol a lap.

A Tannenbergbund hívei Németország minden részéből levelekkel halmozták el a Fridericust. Egyes levelek szerint a német birodalom jelenlegi vezérei azért harcolnak Ludendorff ellen, mert tudják, hogy kisebbek és jelentéktelenebbek mint ő. A lap szerint a levélírók elveszítették itélük a Harmadik Birodalmat, a tábornok pedig a nemzetiszocializmus végőráját látja közelelni. Olyan levél is akadt, mely kereken kimondja, hogy a német nép szabadságszerető és gondolkodó része jóllakott Hitlerrel.

Ludendorff most egyelőre tovább harcol és vár, míg út az óra, de akkor elsöpri ezt a Harmadik Birodalmat.

A Fridericus természetesen szenvedélyesen kikel a levélírók ellen s felháborodottan állapítja meg, hogy Ludendorff aránylag kisszámú hívei úgy tesznek, mintha ők képviselnék a német nép többségét.

Ilyen körülmények között egyenesen groteszken hat egy új, feltűnő kiállításban megjelent röpirat, melynek címlapján Ludendorff képe díszleg. — A szerző G. H. Teklenburg, megnyugtatta Ludendorffot, hogy a Harmadik Birodalom idővel győzelemre segíti majd az ő egységes német vallását és felszólítja a tábornokot arra, hogy felejtse el a régi viszályt és csatlakozzék Hitlerhez.

„Ludendorff — zu Hitler!” Ez a füzet érdekes címe. A szerző szerint Hitler minden idők legnagyobb német államférfia s így még egy Ludendorff is alárendelheti magát neki. Hiszen még az agg császár is Hitlerért imádkozik minden este dooorni számkivetésében és önzetlenül bevallja környezetének, hogy Hitler az egyetlen ember, aki Németországot megmentheti!

A nemzetiszocializmus már felszabadult a fiatalság egyoldalú tulbecsülésétől és szüksége van Ludendorff tapasztalataira és érettségére.

Az egységes német hitet csak Ludendorff zsenije valósíthatja meg.

Mindez nagyon érdekes, de mindenél érdekesebb az, hogy az ismert előzmények után ez a furcsa füzet — megjelent.

Súlyos gépkocsiszerencsétlenség 1 halottal és 4 sebesülttel Craiova közelében

Bukarest, október 12.

Megrendítő autószerencsétlenség történt Craiova közelében. Az 1310 számú autóbuz, mely öt utassal indult el Krajováról Bucovet falu közelében kormánytörés következtében árokba zuhant.

A hatalmas gépkocsi csaknem teljesen porrázúzódt. A szerencsétlenség helyére siető falusiak az utasokat eszméletlen állapotban húzták ki a romok alól. A soffőr azonnal meghalt, a többiek súlyosan megsebesültek.

Az áldozatok között van Krajova két tekintélyes kereskedője, akik üzleti úgben utaztak el a városból. A hatóságok vizsgálatot rendeltek el a szerencsétlenség pontos okának a megállapítására.

Kifosztották egy brassói ékszerüzlet kirakatát

Brassó, október 12.

A szerdáról csütörtökre virradó éjszákán ismeretlen tettes vakmerő betörést követett el a kapuutcai Seemann-féle ékszerüzletben.

A vakmerő betörő alkuleccsal felnyitotta az ékszerüzlet kirakatát és abból 52 ezer lej ára kiállított árut emelt ki.

A betörő alapos munkája folyamán a kivetkező tárgyakat emelte el: 20 tőrfi karórá, 15 arany óraláncot, egy táblára erősített fülbevalógyűjteményt, egy ugyanilyen táblára rögzített 15-20 darab karórá, gyűrűket és még egy csomó

aranyeműt.

A tolvaj, úgy látszik, szakember, mert az éjszaka is népes Kapu-utcában gyorsan kellett dolgoznia, viszont semmi oltáshoz nem nyult, ami értéktelen lett volna.

Érdekessé, hogy mintegy két hónappal ezelőtt már betörték egyszer Seemann üzletébe és hasonló körülmények között 10 ezer lej ára aranyáru vitték el. A tettesek akkor nem kerültek meg és mivel az áru nem volt biztosítva, a kár sem térült meg.

Seemann ékszerész a betörésről jelentést tett a rendőrségnek.

Pánikot keltett az összeomlott állvány egy bukaresti építkezésnél

Bukarest, október 12.

Az Alexandru Lahovary-utcában épülő hatalmas bérház egyik állványa eddig még ki nem derített okok következtében összeomlott. A falaktrészek az utestre zuhantak, ahol több járókelőn súlyos sérüléseket ejtettek. A szerencsétlenség pillanatában csupán egy munkás tartózkodott az állványon, aki komoly zúzódásokat szenvedett. A többi állványokon dolgozó munkások között

valóságos pánik keletkezett.

Egyesek leugrottak az utcára 3-4 méter magasságból és szintén megsebesültek. Halálos eset nem történt.

Aranyerek!

Az ember kedvetlen, ingerlékeny és az élet örömtelen! Borzasztó állapot! Az elviselhetetlen fájdalmakat meg kell már egyszer szüntetnünk. Használja egyszer már tényleg az orvosok által oly gyakran rendelt „Goedecke”-féle

Anusol aranyérkupokat.

Ezt a szert az egész világon ismerik és örülni fog, hogy mily gyorsan és biztosan megszünteti panaszait és fájdalmait. Az Anusol aranyérkupok kaphatók gyógyszerárakban.

Leánykereskedők karmai között

Bukarest, október 12.

A konstancai kikötőbe megérkezett a Peles nevű román áruszállító gőzös, amelynek személyzete feltűnést keltő híreket közölt a konstancai rendőrséggel. A Peles tisztjei szerint a Málta-szigeti mulatókban romániai leányok egész csoportja a legszörnyűbb helyzetben vergődik. A leányok, amikor megtudták, hogy román hajó érkezett a kikötőbe, csoportokban rohmozták meg azt és könyörögtek a hajó személyzetének, hogy vigyék haza őket Romániába. A leányok elmondták, hogy hirdetésre jelentkeztek egy bukaresti artistaközvetítőnél, aki a legcsábítóbb ígéretekkel csalta ki őket Málta szigetére. Csak a helyszínen derült ki, hogy őket mulatóknak nevezett bordélyházakba adta el a bukaresti közvetítő.

A legénység elbeszélése szerint a leányok között sok magyar is van. Az áldozatok megkérték a hajó személyzetét, hogy megmentésükre tegye meg a szükséges lépéseket.

SOLTÉSZ JÓZSEF: CSALÁDI- ÉS WEEKEND-HÁZAK

Anyagismertetés, építkezések végrehajtása, modern építőanyagok, tervrajzok, költségvetések stb.

Ára 30—100.

RERICH BÉLA:

KERTES HÁZ

Hogyan építsünk kertes házat és hogyan rendezzük be házi kertünket? Számtalan kisgazdász család kertes ház terve, 46 szöveg közötti ábrával.

Ára 90—100.

Kapható és postán is megrendelhető a **BRASSÓI LAPOK** KÖNYVOSZTALYÁBAN

Balti-flottát épít a Szovjet

Ujabb 750 millió aranyrubel a nyugati flotta védelmére

London, október 12

A Daily Express moszkvai jelentése szerint a szovjet központi végrehajtóbizottsága 750 millió aranyrubelt, amely közel 50 milliárd lejnek felel meg, biztosított a haditengerészeti népbiztosság rendelkezésére, hogy egy hatalmas tengeri flottát építsen. A balti tengeri flot-

ta csatahajókon, cirkálókon, torpedórombolókon kívül 5000 bombavetőrepülőgépből fog állni. A központi végrehajtóbizottság azzal indokolta meg elhatározását, hogy a szovjet nyugati határai nincsenek eléggé megvédve, miután a szovjethaderők nagyrésze a keleti határokon van lekötve.

Titulescu tanácskozik

A nemzeti-parasztpárt örömmel látja újra Titulescut a külügyek élén

a pártvezérekkel

Bukarest, október 12

Mihalache Szinajában hosszasan tanácskozott Titulescu külügyminiszterrel. Lapjelentések szerint Titulescu informálta Mihalachet a nemzetközi helyzetéről, aki a maga részéről kifejtette pártjának az időszerű külpolitikai problémákkal kapcsolatban elfoglalt álláspontját.

Egyben közölte a külügyminiszterrel, hogy a nemzeti-parasztpárt nagy

örömmel veszi tudomásul azt az elhatározását, hogy tovább is megmarad a román külügyek élén.

Ertesüléseink szerint, Mihalache a keddi események következtében egyelőre elhalasztotta olaszországi útját.

Titulescut csütörtökön este felkereste Bratianu Dinut, a liberális párt elnöke. Megbeszélésük közel egy óra hosszat tartott.

Csekély 2160 törvényt és végrehajtási utasítást hirdettek ki nálunk az utolsó 8 év alatti

Bukarest, október 12

Egyik fővárosi lap érdekes kimutatást közöl arról, hogy az utolsó nyolc évben hány törvényt és végrehajtási utasítást szavaztak meg és hirdettek ki. A statisztika szerint 1926-ban kihirdettek 162 törvényt és 88 végrehajtási utasítást. 1927-ben 145 törvényt és 59 végrehajtási utasítást. 1928-ban 105 törvényt és 56 végrehajtási utasítást. 1929-ben 253

törvényt és 52 végrehajtási utasítást. 1930-ban 294 törvényt és 69 végrehajtási utasítást. 1931-ben 245 törvényt és 76 végrehajtási utasítást. 1932-ben 270 törvényt és 61 végrehajtási utasítást. 1933-ban 167 törvényt és 83 végrehajtási utasítást. Összesen 1621 törvényt és 539 végrehajtási utasítást.

...És még akadnak olyanok, akik a törvényt és a törvényességet keresik.

A kolozsvári ideiglenes tanács nem hajtotta végre egy régi határozatát,

mert „nem kapott felsőbb helyről utasítást“

Magyarázat: a határozat a munkanélküliek téli segélyezésére vonatkozott

Kolozsvár, október 12

A kolozsvári ideiglenes bizottság a nyár elején határozatot hozott, hogy a munkanélküliek hathatósabb téli segélyezése érdekében már a nyár folyamán beszerez-
teti azokat az élelmiszereket, amelyek elraktározhatók. Ezt a határozatot aztán az a sors érte, amely annyi más jobb sorsra érdemes szándékot: nem hajtották végre. Nyár volt és a város ideiglenes urainak annyi más gondjuk volt, hogy eszükbe sem jutott a munkanélküliek kérdése és a hozott üdvös határozat.

Most aztán, hogy beállottak az őszi esős napok, a munkanélküliek segélyezésének az ügye újra égető kérdés lett. Természetesen nem a hivatalos urak, hanem a la-

pok vetették fel a kényes kérdést: mi lesz a téli segélyezéssel és mi van a határozat végrehajtásával?

A felvetett kérdésre Neda tanácsos, a népjóléti ügyek vezetője adott a sajtónak meglepő választ:

— Eddig még semmi intézkedés nem történt, mert felsőbb helyről nem kaptunk utasítást.

A tanács tehát utasítást várt felsőbb helyről, hogy végrehajtsa-e, vagy ne egy régi és hasznos határozatát. Ez a kijelentés ugyanis nem jelenthet egyebet: Vajjon minden határozat végrehajtására felsőbb helyről várnak utasítást Kolozsváron?

A BUKARESTI TÖZSDE-ZÁRLAT

Adóhón 38 és fél—39. Stabilizációs kötvény 42—42 és fél. Kisajátítási kötvény 42—42 egynolcad.

Banca Națională 5060. Banca Românească régi 315, új 305. Banca de Credit 240. Creditul Minier 259—262. Mica 1216—1222. Resica 422—424.

A font új árfolyama: 496—486.

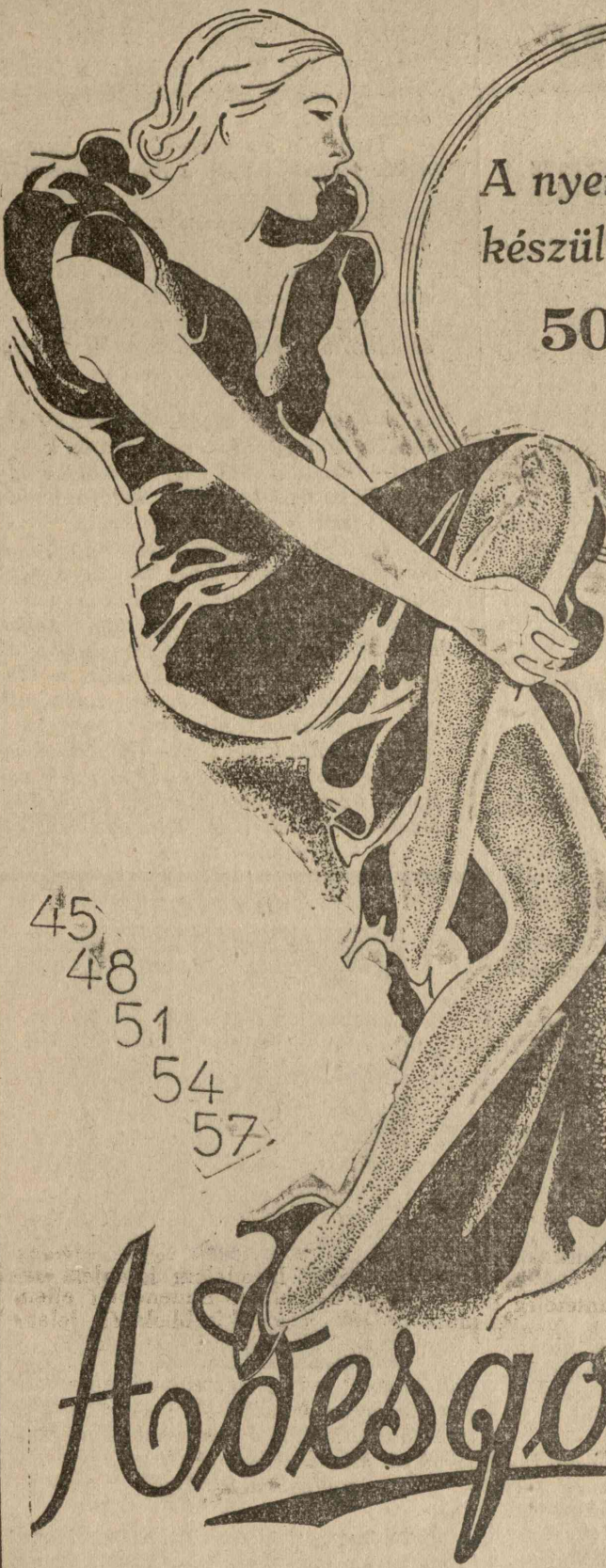
A gabonatözsde mai forgalma: 6 vagon buza 80 kg. 525, 3 vagon buza 77 kg 496, 3 vagon buza 72 kg. 420 ab Bukarest 5 és fél vagon zab 290 ab Bukarest. 3 vagon rozs 72 kg. 310 ab Turnu Szeverin.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak, — tehát főleg husmérgezés, vagy gombamérgezés előfordulásakor, — a gyorsan ható természetes „Ferenc József“ keserítvív azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József víz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszert, teljes mértékben beválik.

Dráma a Dnyeszter partján

Tighina, október 12

Tighina város mellett a Dnyeszter egy 40—45 évesnek látszó férfi hulláját vetette partra. Valószínűnek tartják, hogy az illető Szovjetországból Romániába akart szökni, a gránicsárok azonban agyonlőtték.

A nyers selyemből készült **HARISNYA**

50 és 100

45
48
51
54
57

Adesgo

LES BAS EN SOIE NATURELLE
Adesgo
100 fin

LES BAS EN SOIE NATURELLE
Adesgo
50 fin

AZ ELEGÁNS NŐ HARISNYÁJA.

A Curentul és a bukaresti lengyel követség vitája a — revízió körül

Bukarest, október 12

A Curentul tegnapi száma élesen megtámadta a „Kurjer Warszawski“ című lapot egy cikke miatt, melyben állítólag a revízió mellett foglalt állást, abból az alkalomból, hogy Gömbös magyar miniszterelnök Varsóba utazik. A bukaresti lengyel követség most nyilatkozatot adott ki, amelyben megállapítja, hogy a „Kurjer Warszawski“ nem hivatalos lapja a kormánynak, ahogy azt a Curentul támadó cikkében feltüntette, az írás pedig, amit a román lap kifogásol, a Pesti Naplóból átvett több idézetet tartalmaz. Ma a Curentul leközi a nyilatkozatot azzal a megjegyzéssel, hogy lengyel lapoknak ilyen formában sem lenne szabad a revízió eszméjét szolgálnia.

Visszakérte a tandíját

A maga nemében példátlan, de érdekes keresetet utasított vissza a szarvasi járásbíró. Nem kevesebbről volt szó ebben a keresetben, mint arról, hogy valaki visszakérte a tandíját Sajátkezü aláírásával egy munkanélküli kondorosi gazdálkodó ember adta be a keresetet és abban alperesként általában a „tudomány“ szerepelteti és attól követeli a maga és felesége javára különböző címeken 1000 pengő kártérítését.

A keresetet azzal kezdi, hogy egy szegény munkanélküli polgár panaszt emel a „tudomány“ ellen, mert annak idején megtanították írni és olvasni, de ezzel szemben nem oktatták ki az érvényesü-

lés és a megélhetés módzataira és fortélyaira. Ezért tehát visszaköveteli a bepanaszolt „tudománytól“, mint alperestől a tandíját és ezért 1000 pengő megítélését kívánja. Ebből az összegből 300 pengőt azon a címen kéri megítélni, hogy élete folyamán mindig az okosabb emberekre volt kénytelen hallgatni, de ezek mindig becsapták őt. A szarvasi járásbírósa nem is tűzött ki tárgyalást az ügy elintézésére, hanem a tárgyalás mellőzésével visszautasította a keresetet, mint bírói tárgyalásra alkalmatlant.

Idegen vizeken sztrájkba lépett és hazajött egy román tehergőzös személyzete

Konstanca, október 12

Érdekes utasokat tett ma partra Konstanca-ban a Peles nevű román gőzös. A hajó ugyanis magával hozta egy galaci görög kereskedő tulajdonát képező „Sfântul Nicolae“ tehergőzös hat matrózát, gépészt és távirádszát, akik mind romániai illetőségűek. A nyolc tengerész, a Sfântul Nicolae-n bevezetett tulajdonosát és embertelen bánásmód miatt sztrájkba lépett és Pireusznál átszállt a Peles hajóra. Az ügy a tengerészeti bíróság elé kerül.

Követeljen kimondottan eredeti **OLLA-I**, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

HIREK

Mozi és valóság

A marseillei Tözsdetörés Pierre a filmriporter a hangosautó tetején áll. A hatalmas tömegben csak lassan haladhat előre a gép. A soffőr kétségbeesetten tiúkol. Végre lekiált Pierre:

— Stop!

Az autó megáll. Körülötte rendőrök és csendőrök sorfala közé szorítva hullámszik a kíváncsiak tömege.

— Ez a hely jó lesz — mondja a riporter segítőjének. Beállítja a mikrofont és máris forgatja a felvevőt. A hangosfilmen majd tompa morajnak hallszik az emberek beszéde. Ez a „keret”, melynek az lesz a felirata: várják a királyt...

Emberek ágaskodnak, nyújtózkodnak, hogy ők is képre kerüljenek.

— Aztán jó kép legyen ám, megnézzük! — kedélyeskedik fel a riporterhez egy kivörösödött arcú kövér ur, akit a laposan szorongatnak a szomszédai.

Egy tiszteletreméltó külsejű ur felint. Ismeri. Detektív...

Az idő nem a legjobb a felvételhez, de azért kihozik valamit — mondja.

A Rue de la République széles sugárutján megtorlódt a forgalom. Előtte széles fekete vonal az emberfejek sűrűje.

A régi kikötő felől a tenger hűvös lehelletét hozza a szél. Pierre összehúzza magán a kabátot.

Üdvölvések morognak tompán.

— Raoul már dolgozik a kikötőben, — szól le a cigarettázó soffőrnek.

Ellenőrzi a hangos felvevőt. Hibátlanul működik. Minden nyugodt. Csak a huszezer ember morajlik. Ha huszezer ember csak süttog, az is erős hang. De beszélnek. Vidáman. Nem minden nap van királylátogatás Marseilleben.

*

A Quai de Port felől rendőrszépik stafétáznak. Erélyes parancsszavak hangzanak. Izgalom hullámszik végig.

— Jön a menet!

Pierre átfordítja a felvevőt a kikötő ut felé. Az utcasaroktól nem messze áll. Innen nagyszerűen látja majd a menetet és tőle alig néhány méterre gördül el az autó.

Már fel is tűnik a rendőrprefektus gépkocsija. Az emberek éljenek és elöretolonganak, hogy jobban lássanak.

A jugoszláv király autója a lovastisztek között lassu tempóban „lépeget”.

Pierre most ráirányítja a gépet. A tükrölencsén látja Sándor király barátságosan mosolygó arcát, mellette Barthou integet az éljenzőknek. Éppen odafordul a királyhoz, valamit mond. A kép éles. Hirtelen árnyékként suhan az autó felé egy férfi... ráugrik a lépcsőre... a gép halkán pereg... mon dieu!... a mikrofonban éles pattogások... revolverlövés... a pillanat ezredrészéig megremeg Pierre keze... a szencáció beidégzettége nem állítja le a folytonosságot... látja az eltorzult arcokat... kétségbeesett sikoltások... a szíve a torkába ugrol... érzé, hogy világtörténelmi pillanat egyetlen megörökítője... de gyűrünk, nincs itt idő gondolkozni... a merénylőt ütök agyba-főbe... ezt is felveszi... az áldozatok véres testét emelik le az autóról... a hangosfilm-autó körül zokogás csuklik fel... egy nő elájul... borzalmas sikolyok szállnak a mikrofon felé... rendőrlovak patája gázol az emberek közé... négy rendőr magasra emelve viszi az élettelen merénylőt... és Pierre egyre forgatja a gépet...

*

— Ezt jól csinálta! — hallja a dícsőretet este, mikor levetik a megdöbben-tő élethűségű filmet.

Mindössze ennyi. A filmriporternek a nagy tragédia egyszerű teljesítmény.

A mai filmriporter már igazán elveszthette egyéni érdekűlődsét.

A mozi, oh borzalom! — már régen összefolyik a valósággal.

(h. b.)

Szép őszi hajnalon indul a falunépe.

— Kend is jön? — kérdezi egy parasztlaszony, mikor szaporán nekiindul az országotnak.

Igen, jön a szomszéd is. És Lujza a nagy haragos és Klári ánygáék és... jönnek... jönnek... még a református pap is a városba készül.

Adófellebbezés.

Nem nagy az összeg. Ugy leíroa majdnem semmi. Csak éppen kifizetni nincs miből.

Dehát telik-mulik az idő. Az emberek, asszonyok szaporán szedik a lábukat, Reggel jókor ott állnak az adóhivatalban.

Reggel jókor. És este kilenc felé még mindig ott várakoznak az ajtó előtt, egyetlen üvegfallal választva el az imárá hosszú órák óta elérhetetlen helytől. Be-bámulnak, ácsorognak, halkán mondogatnak is egy-egy cifrát, éhesek, szomjasak, fáradtak.

— Várjunk-e még? — kérdezik egymástól tétován. És állnak tovább. Néha egészen az üvegajtóig merészkednek.

— Domnul, mă rog, — szól be egyik-másik azzal a szándékkal, hogy megcsalja a hivatalnokot. Hátha azt fogja hinni az íróasztal mögött, hogy román ember szólt hozzá és soron kívül veszi.

Jámban van egy ehét növény. Kladi-után a neve. A párandós asszonyok különösen kíváncsiak. Igen ám, de a néphit szerint égető, viszkeltő nagy hólyagokat huz a szájpapán. A madarak nem törődnek ezzel, eszik zavartalanul, őket nem csipi. A bennszülöttek ezt úgy magyarázzák, hogy a növény szelleme csak azokat a leveleket teszi csipőssé, amelyeket az emberek szednek le. Mit csinál hát egy jó férj, ha a felesége megkívánja a kladi-utánt? Becsapja a növény szellemét, megszűröl csupog, énekel és így hozzájuthat néhány olyan levélhez, amelyik nem csip. Viszi az asszonynak.

— Domnul, mă rog, — huzódnak az üveg ajtóhoz a rapaszabbak.

Igen ám, csak hogy a növények szellemét talán be lehet csapni. A domnul functionar azonban csallhatatlan. Közömbös pillantással keresztül néz az üvegfallon és megtereszhetetlen bizlonsággal szól ki magyarul.

— Várjanak!

M. H. I.

LLOYD GEORGE

nolt angol miniszterelnök és a liberális párt vezére, a politika porondjáról öleg visszavonult. Mint ő maga mondja: politikai pályafutását befejezettnek tekinti és nyugalomra vágyik.

— Tordamegyei hírek. Tudósítónk jelenti:

Czura István verespataki lakos, hírek szerint, az abrudi havasokban gazdag csillán-pala ereket fedezett fel, melynek nagy értéke van, miután ez ritka és igen értékes anyag, amit eddig külföldről lehetett behozni. — A kolozsvári törvényszéknél 30 napos vizsgálati fogságban levő tordai pénzhamisítók előzetes vizsgálati fogsága most járt le. A törvényszék vádta-ésa újabb 30 napra hosszabbította meg a vádlottak vizsgálati fogságát. A közeli napokban egyébként újabb tanúhallgatások lesznek az ügyben. — Betörő vándoröngányokat fogott el a várfalvai csendőrség, egy Csege község határában cirkáló őrjárata. A karaván férfitagjai a csendőrök láttára futásnak eredtek s a hegyek közé menekültek, csupán egy férfi tagja maradt a bandának a csendőrök kezében, akit aztán a hat szekérrel és a bennük levő nőekkel gyermekekkel együtt bekísérték a várfalvai csendőrség. Utközben ez a cigány is ugrott a szekérről s az este sötétjében eltűnt, bár üldözőbe vették s löttek is utána. A Várfalva községben pár nappal ezelőtt történt rablást — melynek áldozatai Pálffy Mózes és Pálffy Julia községbeli gazdák voltak, ezek a cigányok követték el. A rablott holmik kis részét meg is találták a szekerekben. Az egész karavánt, asszony és gyermekestől beszállították a tordai csendőrpáncsnoksághoz, később átadták a rendőrségnek, a további nyomozás végett. Az elmenekült rablók kézrekerítése érdekében széleskörű intézkedéseket fogantatosítottak.

★ Orvosi hír. Dr. med. Herskovits Erzsé, orvos-kosmetikus, külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte Brătianu (Kórház-utca) 2. szám alatt. Quarz. Diathermia.

ABLA

Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban és illatszertárakban

játszott. Friedmann azzal védekezett, hogy ő cégével csak elszámolási viszonyban van és így a rovancsolás eredményéből kifolyólag nem tehetnek el. lene bűnvádi feljelentést.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint élénk észak és északnyugati szél, sokhelyütt záporosóval. A hőmérséklet, főként Keleten, rohamosan csökken.

— A betegsegélyző helytelen intézkedései ellen szólaltak fel a kolozsvári ipartestület gyűlésén, Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ipartestület szerda este gyűlést tartott. Üdvözítő táviratot küldöttek Román Valérnak, az új ipar- és kereskedelemügyi miniszternek. Ugyanakkor kérték, hogy támogassa az iparosságot. Elhatározták, hogy december hó folyamán a munkakamara nagytérképében a kisebbségi iparosok számára román nyelvtanfolyamot létesítenek. Közölték a kolozsvári nyitászini csizmadíkkal, hogy engedélyt kaptak: ezentúl hétfő délelőtt is árusíthatnak bódéikban. Tóth József azt a panaszt terjesztette elő, hogy a betegsegélyző helytelenül azokat az iparosokat is bejelentésre kötelezi, akik nincsenek alkalmazásban. Moldován elnök kijelenti, hogy ebben az ügyben már közbenjárt, de eredménytelenül. A betegsegélyzők országos központi tanácsa különben a napokban Temesvárt ülést tart, ezen Moldován elnök is megjelenik és bejelenti a kolozsvári iparosok sérelmeit.

A modern gyermeknevelés kézikönyve Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja: Hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jó, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szólóknak, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Ülni, vagy fizetni. Aradról jelentik: Az aradi rendőrség belga és francia sorsjegyek árusításán érte rajta Márkus István aradi volt órát és Bleyer Sándor ügyvédöt. Márkus és Bleyer ügyében csütörtökön ítélezett is a bíróság, amely egyenkint 10 ezer lejes pénzbüntetéssel sújtotta őket. Amennyiben a sorsjegy-árusítók nem áll módjukban az összeget lefizetni, úgy fogházbüntetésre változik át az ítélet. A törvényszék 1 napot 50 lejelel tud be, ami a teljes összegnek megfelelően 200 napot jelent.

— A fűrdőigazgató eljleszt a vendéget. Csikszeredáról jelentik: Málnásfürdőnek van egy Formescu nevű igazgatója. Eddigi tapasztalataink és ismereteink szerint a fűrdőigazgatók elsőrendű kötelessége az, hogy a vezetőségük alatt álló fűrdő forgalmát élénkítsék és fejlesszék. Schol sem hallottunk olyan fűrdőről, amely azért alkalmazott volna jófizetett igazgatót, hogy az odátévedt vendégeket elriassza. Málnásfürdőn pedig ez a szokás az eset történetek. Ugyrlátszik, a fűrdőigazgató ur előnyösebbnek tartja, ha egyetlen vendég sem lézeng és nem akadékoskodik nála, mert így akadálytalanul üzheti személyi kedvteléseit. Csikmegyefűrdőjének az utószézonra Málnásfürdőre küldötte feleségét üdülni. Alig érkezett meg a főispánné, jelentkezett nála a fűrdőigazgató s előadta, hogy a környéken rablók laknak, ne utadjon ott egy pillanatig sem, mert biztonsága állandóan veszélyeztetve van. Ha üdülni akart, menjen máshová. Ilyen biztatás után nem lehet azon csodálkozni, hogy a csikmegyei főispán a lehető legelsőre más fűrdőhelyre irányította a feleségét. Illő tisztelettel felhívjuk Málnásfürdő igazgatóság figyelmét az esetre. Csupán még azt jegyezzük meg: ne csodálkozzanak, hogyha a kitűnő fekvésű és messzeföldön bíró fűrdő napról-napra züllik. Ilyen „igazgatás” mellett ez természetes.

Oktober 22, hétfő

SZIGETI

Redoute, Astra-Lux

Zongoránál: Nikita de Magaloff

Jegyek 150—50 lejig. — Elővétel a jegypénztárnál 10—1 ig és a Brassói Lapok Könyvosztályában egész nap.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Részgazdasági
Hírek

A gyapjufonal elvámolása. A pénzügyminisztérium legújabb körrendelete szerint, amelyet az importőrök reklamációjára adott ki, a gyapjufonalak elvámolása ezentúl a következőképpen történik: Ha az egyszerű, vagy sodort fonalból 32.000 méter jut egy kilóra, azt ipari fonálnak kell elvámolni, a 140-145. vámtétel alapján, a fonal milyensége szerint, ha a fonal nagy, legalább 5 kilós csomagokba érkezik és a csomagokban legalább 250 gram súlyu gomolyagok, vagy matringok vannak folytatódások fonalból. Ugyanez vonatkozik azon gyapjufonalakra is, amelyekből 23.000 méternél több, de 32.000 méternél kevesebb megy egy kilóra és ugyanolyan csomagolásban kerülnek importra, mint az előző rendelkezésben említett fonal, csak azzal a különbséggel, hogy a matringok vagy gomolyagok súlya ezeknél minimálisan 100 gram kell legyen. Mindezekben a matringokon, vagy gomolyagokon lehetnek kereszttekésű fonalak, amelyek a gyapjufonal összehozódásának megakadályozására szolgálnak, de nem lehet rajtuk semmiféle speciális kötés vagy etikett. Minden gyapjufonalt, amely az itt megállapított feltételektől eltérő formában kerül importra, a 146-ik vámtétel szerint vámoznak el.

Lippán fakereskedelmi rt. alakult, amelynek az a célja, hogy Brád környékén a művelődési faterményeket felvásárolja és az árak lerontását megakadályozza. A részvénytársaságban aradi, dévai, lippai és gyimesbüki fakereskedők vesznek részt.

Az aradi Victoria-bank betétesei elhatározták, hogy a pénzügyminisztérium által felajánlott egységes kvótát nem fogadják el és kémi fogják a konverziós törvényben előírt választottbírók kiállítását.

A bukaresti „Venus” selyemgyár kényszer-egyesülése. Néhány héttel ezelőtt jelentettük, hogy az I. G. Farbenindustrie kisebb követelés miatt csődöt kért a bukaresti „Venus” selyemgyári vállalat ellen. A csődkeirés követelményeinek megelőzésére a vállalat kényszer-egyesületet kért az illovi törvényszéken. Ot év alatt 100 százalékos kvótát ajánl hitelezőinek, még pedig az omologálást követő első év után 10, a második év után 15 és a következő három év után 25-25 százalékat, kamattól nélkül. A kérehez csatolt mérlegben a vállalat 31.831.193 lej aktívát és 24.874.881 lej passzívát mutat ki. A hitelezők értekezletét november 30-ra tűzték ki. Az ideiglenes ellenőrző bizottság tagjai a következő hitelezők: Via S. A., Nadejdea és J. Sudit.

Kétfélmillió kincstári tartozás miatt a medgyesi Citron Fülöp cég ellen az adóhivatal végrehajtást vezetett. Az árverezés megakadályozására a cég a konverziós törvény alkalmazását kérve, kényszer-egyesületi eljárás megindításáért folyamodott. A cég össztartozása 8 millió 245.191 lej.

Belga villanykörték kerültek a román piacra. Az égőket a bukaresti Kirschen-ügynökség által képviselt belgiumi „Zampa”-gyár szállítja. Ezideig 15.000 darab égőt hoztak be, amelyet 50 százalékos rabattal hoznak forgalomba.

A topletti Schram, Hüttl et Schmidt vasár-gyár jelentős „zembővítést” hajtott végre és egyelőre öt új hidraulikus pöröly beállításával nagyobbitotta ásó, kapá és más kerti szerszámok gyártását. Ezzel kapcsolatban a vállalat a Creditul Industrialnál fennálló 7 millió hitelkeretét 10 millió leire emelte. A 3 millió új kölcsön garantálására a cég első helyi betétként adott összes ingatlanaira, míg régebbi tartozásának fedezetére elzálogosította teljes raktárkészletét és nyersanyag állományát.

Spanyol-román gazdasági kapcsolatok. (Madrid) Nemrégiben Spanyolország 40.000 t. rizst adott el Romániának tengeri úton. Ez a nagy rizsszállítvány igen előnyös volt, mert nagyban tehermentesítette a spanyol rizs piacot. Most arról tárgyalnak, hogy Románia 9000 q. tojást szállít Spanyolországban, minek ellenében a spanyolok árukat szállítanak, főleg textíliákat.

Tovább csökken Olaszország tengeri és gabonabevitele. (Róma) Hivatalos közlés szerint Olaszország gabonakivitele szeptemberben 35 ezer 500 q volt, míg a múlt év hasonló időszakában 40.000 q-t tett ki. A tengerikivitel ez év szeptemberében 60.000 q volt, míg a múlt év szeptemberében 190.500 q-ra ugrott.

A csehek nem akarnak Romániától gabonát vásárolni? Miért kerülte el Bukarestet a cseh gabonamonopólium vezérigazgatója?

Bukarest, október 12

A gazdasági kisanant belgrádi konferenciáján a csehek erősen bizonygatták, hogy minél őszintébb és szélesebb kollaborációt akarnak a másik két állammal és hogy ebben az együttműködésben nem szabad lennie olyan félnek, aki hátrányosabb helyzetben érezze magát a másikkal szemben. A gyakorlat azonban másképpen fest és román exportkörökben éppúgy panaszkodnak a csehekre, mint a jugoszlávokra. A piacon, ahol nincsen szó politikai szimpátiákról, hanem érdekekről, Románia legnagyobb ellenfele Jugoszlávia. Erről különösen a Prágával és Béccsel dolgozó állatexportőrök tehetnek bizonyosságot. A csehek barátsága viszont szintén csak addig a határig terjed, amelyet az érdekeik megenged. Eklatáns példája ennek a reális helyzetnek az, ami a csehek gabonavásárlásai körül történik.

A kisanant januári konferenciája alkalmával a cseh kormány kilátásba helyezte, hogy mintegy 30.000 vagon tengerit és körülbelül 10.000 vagon búzát fog Romániától átvenni. A csehek ideiglenes opciót is kötöttek Romániával a gabonaszállításra s kötelezték magukat arra, hogy a saját gabonatermésük eredményének ismerete után, de legkésőbb augusztus elsejéig nyilatkozzai fognak, hogy a lekötött mennyiséget átveszik-e, vagy sem. Eljött a nyár és nyilvánosságra került a cseh gabonamonopólium termésjelentése. A hivatalos statisztika, amely gabonafélék szerint kimutatta, hogy a cseh termés miben mennyivel deficit, többek között elárulta, hogy Csehszlovákiának ebben a gazdasági évben mintegy 30.000 vagon búzát és 60.000 kocsi tengerit kell importálnia. Tekintettel arra, hogy szemben az előző évek gyakorlatával, amikor a belföldi termelés által nem fedezett mennyiségeket Csehszlovákia a tengeren keresztül szerezte be, ezuttal a cseh kormánynak erkölcsi kötelességei voltak, hogy a hiányzó mennyiségeket csakis a vele szövetséges két agrárlamból szerezze be, román körökben aktuálisnak látták a jannárban létrejött opciós megállapodás perfektualását és gyakorlati megvalósítását.

A mutatóköz gabonaszükséglet fedezésével kapcsolatban dr. Feuerabend, a cseh gabonamonopólium vezérigazgatója és a prágai terménytőzsde elnöke nemrég Belgrádba utazott és ott fixre megvett 6000 vagon búzát és 10.000 vagon tengerit. Román exportkörökben joggal várták, hogy a többi 24.000 vagon búzáknak legalább egy részét és az 50.000 vagon tengerit a csehek Romániától fogják megvenni. Ehelyett az történt, hogy a cseh gabonamonopólium vezérigazgatója feléje se nézett Bukarestnek, hanem Belgrádból egyenesen hazautazott. Ami természetesen kínos meglepetést keltett román körökben. Román mezőgazdasági és gabonakereskedelmi körökben most azt a kérdést firtatják, hogy

mi lesz azzal a 3000 vagon búzával és 4000 vagon tengerivel, amelyet a csehek még 1933 októberében, amikor Bukarestben jártak, lekötöttek volt s amelyet nem vettek át 1934 januárjában, annak ellenére, hogy ez a gabona ott volt a kormánybiztosság raktáiraiban?

És nem kis megütközést keltett az a belgrádi hír sem, amely szerint dr. Feuerabend ott azt a kijelentést tette volna, hogy a csehek Romániától csak petróleumtermékeket szándékoznak vásárolni, viszont gabonát csakis a jugoszlávoktól. Ha ez igaz, akkor Romániának nem sok haszna lehet a gazdasági kollaborációból, mert petróleumtermékeket akárkinek is el tudja adni és a csehek semmiféle szolgálatot nem tesznek azzal Romániának, hogy hajlandók petróleumtermékeket elfogadni, amelyekre nélkülözhetetlen szükségük van mindenképpen.

Ebbe az izgatott hangulatban jelent meg a romániai gabonaelexportőrök szövetségének a közleménye, amely szerint a csehekkel a helyzet nem éppen olyan sötét, mint ahogy érdekelt körökben feltételezik. A prágai román kereskedelmi attasé közlése szerint ugyanis Csehszlovákia ideai tengeritermése maximum 4000-5000 vagon a tavalyi 6000 vagon helyett és amennyire eleinte becsülték az ideai terméseredményt. A belföldi szükségletet pontosan még nem ismerik ugyan, mert a kedvező időjárás következtében a takarmánytermés rendkívül jól sikerült, ennek ellenére azt hiszik Prágában, hogy Csehszlovákia nemcsak hogy képes lesz eleget

tenni a kisanant másik két államával szemben vállalt tengerivásárlási kötelezettségeinek, hanem Magyarországól is fog tudni kompenzációs alapon importálni,

ha ugyan a magyaroknak lesz mit ki-vinniük. Egyelőre ugyanis magánjelentések azt mutatják, hogy Magyarország nem fogja megengedni a tengeri kivitelét. Ebben az esetben a csehek mégis kénytelenek lesznek román tengerit vásárolni, ha ugyan a tengerentúli áru nem lesz konvenióbb. Állítólag a legközelebbi napokban kell eldőlnie annak, hogy a csehek valóban eleget tesznek-e a Romániával szemben vállalt vételi kötelezettségüknek, vagy sem.

Azzal, hogy az importőr lejben befizeti az áru ellenértékét, nem mentesül a tartozásától Az esetleges valutakockázatot is viseli a román adós, amíg a francia hitelező meg nem kapja a pénzét

Bukarest, október 12.

Szeptember utolsó hetében hozta nyilvánosságra a Banca Nationala a francia-román kliringegyezményt, illetve annak alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket. De a francia kliringgel már is bajok vannak. Igaz ugyan, hogy a kliringszámlára való befizetéseket, illetve a befizetésre vonatkozó kéréseket a Banca Nationala a behozott áru elvámolása után azonnal elfogad és nem kéri a 90 napos terminus bevarását, mint más devizaigényléseknél, de azzal, hogy a romániai importőr a behozott áruk ellenértékét befizeti, semmiféle jogelőnyhöz nem jut.

Már a Banca Nationala magyarázó körrendelete, amelyet a fiókjaihoz intézett, kihangsúlyozta, hogy a romániai importőr, ha be is fizeti a francia exportőrrel szemben fennálló tartozásának ellenértékét lejben, nem mentesül a tartozásától.

Vetéshelyzet világszerte

Angliában és Írországon: Néhány napi jó idő után újra kedvezőtlenre fordult az idő. Több helyről nagy zivatarokat jelentenek. A mezői munka azért nem szenvedett nagyobb károsítást és az őszi vetésekre való előkészületek jól folynak. Az eddig elvetett területeken a helyzet kielégítő és ha többé nem jön valami jól fognak indulni. A gazdák folytatják a cséplést és nagy buzamennyiségek érkeznek a piacokra. Az árak alacsonyabbra fordultak. A kelti kikötőkbe nagy tételekben érkeznek a francia tuza.

Oroszországban: Hivatalos adatok szerint szeptember 20-ig a bevetett terület 71 millió acre, míg a múlt év hasonló időpontjáig az őszi vetésterület 65 millió aceret tett ki. A tavaszi vetésekre felszántott föld 13 millió acre. Esők és darásos Nyugat-Szibériában nagyban csökkentették az aratási munkák lehetőségeit. Szeptember 20-án a levágott gabona 59 százaléka még betakarítás nélkül hevert a földeken. A tengeri betakarítás jól halad az egész országban. A most érkezett legújabb jelentés szerint szeptember 25-ig az ősziakkal bevetett terület 75 millió acre, múlt év hasonló időpontjáig 61 millió acrerugott. Ez a vetésterület az előírt terület 81 százalékának felel meg.

Franciaországban: Néhány napi nyári időjárás után az idő esőre és szelesre fordult. A néhány napos jó idő megkönnyítette a szántási és vetési munkákat. Több helyen az őszi szántást és vetést már elvégezték. Eddig semmi jel sem mutat arra, hogy a vetésterületet csökkenteni akarnák.

Az U. S. A.-ban: Az elmúlt héten a búzaterületen mindenütt jó esők voltak. A szántási munkákat nagyobbra befejezték. A vetésterület megnagyobboldására lehet számítani. Az

északnyugati részekben hóesés akadályozta a cséplést. A tengeri aratást az eső megszakította, míg a késői tengeri esővei zöldek és sok helyütt a fagy támadta meg.

Kanadában: Az idő jobbra fordult. Az esők és a havazás elmaradt és a cséplést befejezték. Attól tartanak, hogy az utóbbi esőzés nem adott elég nedvességet a földnek.

Árlejtések

ROMANIA:

Kikötők és víziutak igazgatósága részéről transzmissziós szjak: X. 19.

EGYIPTOM:

Közüktatásügyi minisztérium részére: motorok, szerszámok, készülékek és szerszámok; az egyiptomi ipariskolák részére: 1934. XI. 8. Közlekedésügyi minisztérium részére: forrasztóanyag: XI. 7, Papir XI 17.

NORVÉGIA:

Oslo Lysverker Elektrisitetssverkets Driftsavdeling. Oslo részére: 1 drb. 20 MVA transzformátor.

SZIRIA-LIBANON:

Beirut-i forrás szerint a szíriai kormány a következő nagyarányú munkákat tervezi: az utcák aszfaltozása, öntözőmunkálatok Said (Sidon) és Tyrus környékén és országút építése Baalbecktől a libanoni cédrusokig. A költségek fedezésére kölcsönt szándékozik felvenni.

PERZSIA

Perzsiai pénzügyminisztérium részére: cigarettagyár felépítése Teheránban: 1934. XII. 15.

Bukaresti magyarok

Olvasunk a Koós Ferenc Kör elnökének szomorú igazságait a bukaresti magyarságról, amely van és mégsincs. Ez a lelkes és csodálatos türelemmel megéldott csoport az utolsó tíz év alatt — amint írja — a legkülönbözőbb módokon és a legkülönbözőbb eszközökkel próbált a bukaresti magyarság élő szervévé válni, de egyik módot sem hozta meg a kívánt eredményt. És most bejelenti, hogy annyi kudarc és hiábavalónak bizonyult erőfeszítés után új módokat és új eszközöket akar találni a Bukarestben élő magyarok összefogására.

A bukaresti magyaroknak szinte semmiféle értelmi, vagy érzelmi közösségük sincs és így nem is mutatkozhatott részükről valamilyen közösségi megnyilvánulás. Ennek a szomorú igazságnak a felismerésével a Koós Ferenc Kör most azt a sziszifuszi feladatot tűzte maga elé, hogy megkeresse az egyedeket a maguk szándékos, vagy szándéktalan elszigeteltségükben. Aki nem kapható arra, hogy a pódiumra kiálljon, azt hallgatóként fogja, illetve reméli magához kényszeríteni. Az ősz és a tél folyamán ugyanis a Koós Ferenc Kör változatos előadásorozatot akar rendezni, amelynek előadói, tul a napi gondokon és minden elszigeteltségi óvatosságon, feltárják a Bukarestben és a Regátban élő magyaroknak mindazokat a problémáit, amelyek az ittélő magyarság nemzeti és szellemi összetartozását jelentik.

Nagy feladatra vállalkozott a Koós Ferenc Kör és mégsem reménytelen feladatra. Ha nem is sokan, de vannak Bukarestben magyarok, akik már régóta érzik a fővárosban élő magyarság összefogásának, megszervezésének a szükségességét. Csak a legutóbbi napokban is szóba került egy magyar társaságban annak a szükségessége, hogy például meg kellene szervezni a magyar választókat Bukarestben, illetve megszerezni az ittélő magyaroknak a választójogot. Hozzávetőleges becslés szerint legalább 20—25 ezer magyar szavazót lehetne Bukarestben beszervezni. És ha ez sikerülne, nem ismétlődhetne meg az, ami például a legutóbbi községi választások alkalmával történt, hogy az egyik többségi párt egyszerűen kiadta a jelzőt, hogy a magyarok vele szavaznak. És más utmutatás hiányában akadtak is magyarok, akik ezzel a párttal szavaztak. Amit a szóbanforgó párt azzal hálált meg azután, hogy külön adóval sújtotta a Bukarestbe érkező magyar könyveket.

Ez csak egy kiragadott példa akart lenni annak bizonyítására, hogy mennyire szükség van a bukaresti magyarok megszervezésére. Ha ez a Koós Ferenc Körnek csak részben sikerülne is, el nem évülő érdemet szerez vele a magyar nép történetében.

Bukaresti üzletek

Bukarest üzleti köreit hónapok óta foglalkoztatja az „Unitas” nevű szállítási vállalat bonyolalmas, prekel, feljelentésekkel, tulajdonosváltozásokkal és egy kis Skoda-perbeli szerepléssel tarkított története. Ezt a vállalatot annakidején erdélyiek alapították egy bécsi cég beltárgyával együtt. A vége az lett, hogy a bécsi cég leküldött embere kisemmiszte az erdélyieket, akiknek eredetileg a bukaresti üzlet 45 százalékát adta el, majd a részesedést leszállította 38 percentre, de mai napig egyetlen fillért sem adott neki. Amikor az üzlet rosszul kezdett menni, a bécsi ur két befolyásos kijáróval társult és az üzlet 50 százalékát köthette e nekik. De ezek sem kaptak semmit és most perrel fenyegetőznek. Azután pedig egy bukaresti nemzetközi szállító-csoportnak adta el a bécsi ur az „Unitas” üzleteinek 55 százalékát. A vételárát beinkasszálta, azután cserbenhagyta az egész dolgot és visszautazott Bécsbe.

Tessék csak összeszámolni. A bécsi ur, akit mindenki Herr Vogelnek ismert Bukarestben, eddig már 150 százalékát adta el az „Unitas” bukaresti üzleteinek. És senkinek sem fizetett semmit sem. Alighanem bünvádi feljelentés lesz belőle.

Ilyenek a bukaresti üzletek.

Grosz Jenő, a kompenzációs üzletek Napoleonja

Egy bukaresti karrier

Az elmúlt hetekben rövid híradás jelent meg az egyik délelőtti krajcáros lapban, hogy a csehszlovák államrendőrség átíratban érdeklődött a román rendőrségnél egy Gerő-Grosz Eugen nevű, állítólag Máramarosszigetéről származó kereskedő hollétéről, akit többek között valami bankjegyhamisítási ügyből kifolyólag keresnek és aki állítólag Bukarestben saját neve alatt nyílt üzlettel rendelkezik. A lap még azt is hozzátette, hogy az illető szoros összeköttetést tart fenn az állammal, amelynek főként Németországból importált árukat szállít.

Csak az egészen laikus ember nem ismert rá ebben a keresett valakiben Grosz Jenőre, a „Cagero” S. A. ismert külkereskedelmi vállalat adminisztrátor deleguéjére. Mindamellett jó hosszú idő telt el, amíg ez a feltételezés bizonyossággá lett és ugyancsak a lapnak egyik későbbi száma már nyíltan megírta, hogy a csehszlovákiai rendőrség által körözött Grosz-Gerő Eugen és a „Cagero” cég Grosz Eugenje egy és ugyanaz a személy. És hozzátette, hogy Grosz Jenő a csehszlovák követtség intervenciójára ki is hallgatták az ominózus bankjegyhamisítási ügyben. Azt is elárulta a jólinformáltnak mutakozó újság, hogy ugyancsak a Grosz Jenőnek valami bünygyi aktája van a nagyváradi törvényszéken család bukás ügyében, azonkívül, hogy ugyancsak a váradi törvényszéken még egy dossziéja volt Grosz Jenőnek, de azt sehogysem lehet ma már megtalálni.

Öt-hat letelepülő cikk után a lapocska leközölte Grosz Jenő nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy a csehszlovákiai bankjegyhamisítási ügyben már régen megszüntették el-lene az eljárást, mert nem volt hozzá semmi köze, sohasem volt esődben és a váradi törvényszéken semmiféle akták nem tünnek el. Erre a nyilatkozatra bukaresti magyar körökben divatba jött az a közismert régi anekdóta, amikor a jámboreltűt rabbi maga elé citálta legkiválóbb tanítványát és szemrehányást tesz neki, hogy a városban elterjedt hírek szerint látták a fiatalembert, amint sonkát evett, könnyűderékű nőkhöz járt és szombaton cigarettázott, tehát a zsidó vallás leg súlyosabb tilalmait szegte meg. A fiatal talmudista felháborodva tiltakozik a rosszhiszemű vádak ellen, mire tanítómestere méltatlankodva hallgattatja el:

— Még csak az kellene, hogy igaz is legyen, amit beszélnek rólad!

Grosz Jenőnek rengeteg nyílt és titkos ellensége van, mint általában minden embernek, aki semmiből felvitte valamire. Mert ha nem is igaz minden, amit a „Cagero” vezetőjéről a rossz nyelvek össze-vissza beszélnek, azt ő sem tagadhatja, hogy jóformán fillér nélkül érkezett Bukarestbe, rongyos nadrággal. Ami csak becsületére válik. Az előéletéről is sok mindent mondanak. Szigeten állítólag éjjeli mulatója volt, azután Szatmáron volt fizetőpincér a vasúti étteremben. Nagyváradon már mérleggyáros volt. Azaz, kihasználva a vámtarifák hézagait, létesített egy kis üzemet, amely a különböző országokból a vámtarifa olcsóbb illetékeivel behozott alkatrészeket összeállította és az iparpártolási kedvezményű vasúti tarifával olcsón szállította a vevőinek. De ellenségei és a készárumportőrök csakhamar rájöttek a turpisságra és elvették tőle az iparpártolási kedvezményt, mire az üzlet elvesztette a rentabilitását és Grosz Jenő kénytelen volt új megélhetés után nézni.

Mint sokan, akik Erdélyben nem tudtak már boldogulni, Grosz Jenő is Bukarestbe tette át székhelyét. Az első hónapokban ő is átélte azokat a furesa és nehéz idők, melyen minden felvándorolt rendszerint át szokott esni. Azután váratlan fordulattal Grosz Jenő sorsa ismét felfelé kezdett ivelni. Valahogyan megszerezte egy német motorkerékpár-üzem képviseletét és az új márkát ügyesen bevezette a piacra. Valami nagystílűség mindenkor volt benne és Grosz Jenő most is kibérelte az egyik legszebb bukaresti bojárpalotát és ott nyitotta meg az irodáját. Annak a német vállalatnak, amelyet képviselt, akkoriban egy igriz Habsburg volt a propagandafőnöke. A herceg sorra látogatta a cég képviselőit és már megjelenésével természetesen óriási reklámot csinált a motorkerékpár-üzem mellett magának a képviselőnek is. Az volt az utasítása, hogy minden fővárosban a gyár képviselőjének kell megszállnia. Bukarestben tehát a Habsburg főherceg Grosz Jenőnél szállott meg, aki természetesen nem hagyta kiaknázatlanul ezt a hallatlan reklámot. A főherceg tiszteletére ebédeket, szencációs vacsorákat rendezett, amelyekre szívesen mentek el az előkelő meghívottak. A lapokban szép és hosszú beszámolók jelentek meg a Habsburg főherceg tiszteletére rendezett ebédekről s fény-

képeket is közöltek, amelyeken a főherceg együtt van Grosz Jenővel. Ezzel azután végleg megalapozódott Grosz Jenő karrierje. Olyan összeköttetésekre, ismeretségekre és barátságokra tett szert a főherceg révén, melyeket kitünően tudott értékesíteni üzleti céljaira.

A többi már ismeretes. Jött a kontingenciális rendszer és Grosz Jenő, akinek jó szimata van, összeköttetése révén megcsinálta az első román-német áruforgalmi céget a „Cagero” részvénytársaságot, amelybe leherdölve súlyos személyiségeket választott be. Ez volt az első kompenzációs alakulat Romániában, amelynek csakhamar sikerült majdnem monopoliumot biztosítani magának a piacon. Grosz Jenő súlyos milliókat keresett, de költött is, mert társadalmi kötelezettségei vannak és a sajtónak is illik adni néha valamit,

ha egy új tervet kell lanszírozni. Azután megcsinálta az „Importörök Blokkját”, a legjobb cégek bevonásával. Sokan ma sem tudják megérteni, hogy miképpen sikerült ez neki, amikor a bankok és információs irodák nem a legjobb véleményt adták le róla és mindenki tudott arról, hogy valami hamburgi céggel elintézetlen ügyei vannak és itt az országban is vannak vállalatok, amelyek rövid együttműködés után nem a legjobb tapasztalatokkal szakitottak Grosz Jenő irodájával.

Grosz Jenő ma a Banca Românească finanszírozása mellett milliárdos üzleteket csinál, világcégekkel dolgozik kompenzációs szám-lára, milliós jutalékokat inkasszál és ötemeletes palotát fejezett be éppen a boulevard Dacián.

Lehet-e csodálkozni azon, hogy annyi igrigye és ellensége van?

Bukaresti magyar műkedvelők

A bukaresti magyarság színi kulturáját ezidőszent a műkedvelők képviselik. Ezen a téren az őszi idény lázas tevékenységet hozott. Egy-két együttes már meg is jelent a nyilvánosság előtt, a többiek javában készülődnek a bemutatkozásra. Csak az a hiba, hogy ezt a tevékenységet is erősen kompromittálta és zavarba a sok alkalmi vállalkozó, aki szabad portyázási területnek tekintti Bukarestet és ha pénzt akar összeszedni, összehozza magának 10—20 embert és előadást rendez. A legtöbb ilyen vad-műkedvelői vállalkozás azonban nem érdemli meg a támogatást, amelyet a komoly egyesületektől elvon.

Hogy ezen a téren egy kis rendet lehessen teremteni, Réthi R. Gyula, aki annakidején a Fehér Imre színtársulatának bukaresti szereplésekor megkísérelte már a bukaresti magyar színpártolót összehozni, most újabb akciót kezdett. Bukaresti Magyar Műkedvelő és Színpártoló Együttes elnevezés alatt meg akarja szervezni a fővárosban élő magyarságot, hogy az központilag lássa el az egész romániai magyar műkedvelő-társadalmat engedélyezett darabokkal, zenekari anyaggal és szövetségbe tömörítse az összes műkedvelői együtteseket. A terv az, hogy míg ma minden városban külön el kell küldeni Kolozsvárra az előadandó darabokat cenzurára, ami költséges és nehézkes, a bukaresti alakulat egyszerre 15—20 példányban cenzuráztatná le a leginkább keresett darabokat és úgy küldené szét azokat a vidéki műkedvelőkre. Ugyanez a helyzet a zeneszámokkal. Erdélyben minden egyes esetben külön be kell fizetni a szerzői díjakat az előadásra kerülő operettek partitúrája, valamint a magán-számok zenéje után. Bukarestben ezt országosan el lehetne intézni és akkor a többi műkedvelői együttesnek többé semmi dolga nem lenne zenedíjakkal és cenzúrával. Ez olyan előny, amelyet az alkalmilag összeverődő „műkedvelői gárdák” nem tudnak behozni és így elvesztik működésük alól a talajt.

A bukaresti Magyar Műkedvelő és Színpártoló Együttes egyébként már be is mutatkozott és az Eintracht termében előadta Földes Imre sikeres „Viktória és az ő huszára” című darabját. A darab szereplőinek a névsorát itt adjuk: Árvai József, Árvai Mihály, Bálint Béla, Bereczkey Endre, Brati Matild, Csőregi Bandi, Dienes Bandi, Diószegi Béla, Kertész Jenőné, Kertész Jenő, Lőrincz Bőzsi, Polacsek Márton, Pozsonyi László, Pataki Zoltán, Szabó Ilus, Szabó Rózsika, Szabó István, Tamás Lajos, míg a rendezőség tagjai Árvai József, Gherman Mihály, Koch István, Szilágyi András és Szilágyi Lajos voltak. A színelőadást szüreti felvonulás kísérte, amelyben Svornic Juci is szerepelt.

Nagyon jól sikerült műkedvelői előadást rendeztek az elmúlt hónapban a bukaresti magyar iparosok is. A rendezőbizottság Bálint Sándor főrendezőből, Rubin Ferenc színi rendezőből, Venczel Ágoston zene-rendezőből, Adorján Károly pénztárosból

és János Dénes teremgazdából állott, azonkívül rendezők voltak még Sántha Jenő, Kiss Lajos, Kopacz Dénes, Árvai József, Maier Vasile, Izsák Ferenc, Henter János, Horváth Sándor és Kiss Béla, míg Váradi András, Adam János, Jakab Béla és Demjén Béla az ellenőri tiszteletöltötték be. Balázs Margit, Szabó Dénes, Szakács András és Venczel Ágoston a „Vig élet a házasságot” című bohózatot adták elő, Lőrinc Bőske táncjelenetet adott elő Dienes Bandival, Balázs Margit műdalokat is énekelt, majd az „Üldöznek a nők” című tréfában is fellépett Fekete Zsuzsi, Fellner Jenő, Fellner Sándor, Rubin Ferenc és Szabó Dénes társaságában és Fekete Erzsike. A csőszlegények és csőszleányok táncos szüreti felvonulásában részt vettek János Dénes, Dienes Bandi, Andrá Károly, Verbik István, Almási Péter, Lucs Mundi, Illés György, Szilágyi György, Farkas József, Melnek Misi, Szabó Dénes, Lőrincz Bőzsi, Esztijka Erzsike, Ambrus Juliska, Vas Jozefina, Melnek Ilonka, Melnek Mariska, Csont Ilonka, Szakács Zsuzsi és Tőzsér Mariska. Az ügyes iparos-gárda legközelebb egész estét betöltő előadásban Gárdonyi Géza 3 felvonásos „Fehér Anna” című népszínművét hozza műsorra.

★

A Bukaresti Magyar Dalkör október 5-én, pénteken kezdte meg új munkáját a Str. Sfintii Voevozi 50. szám alatti református iskolában. A dalárda férfi- és vegyeskarral működik. Tagjai sorába felvesz 21 éven felüli férfiakat és 17 éven felüli nőket. A dalárda készülő munkaprogramjából kiemeljük az „Iglói diákok” című énekes színművet, amelynek előadásán kívül a dalárda megrendezi a szokásos évi nagy hangversenyt és részt fog venni Marosvásárhelyen az 1935. évi országos dalosversenyen.

Koldusok napja

Az aradi kereskedőkről jelent meg a napokban egy cikk, amelyben panaszkodnak, hogy nem tudják győzni a sok koldus támogatását.

E sorok írója nemrég Aradon járt. Szombati napon benézett néhány céghez és meglepetéssel vette észre, hogy a bejárat közelében levő pult szélén tömött négyes sorokban csupa 50 banis pénzdarab fehérlik. Nem volt sok ideje az érdeklődésre, mert a nyitott ajtón sorra bejött egy-egy koldusasszony, lerongyolódott ember, szótlanul odament a pulthoz, elhúzott egy 50 banist és távozott. Félóra alatt eltűnt az egész ötvenbanis-rajvonala. A következő koldus, amikor üresen piszálta a pultot, szó nélkül előszedett egy piszkos, összecsavart rongyot, leszámolta belőle maréknyi 50 banis pénz darabot és az üzlet főnöke fizette is neki a beváltást. A koldus elvett magának is egy 50 banist, a többi a segéd újra kirakta szép sorjába és minden kezdődött előlről.

Bukarestben pénteken van a koldusok napja. Itt is kirakják a pultokra a pénzt. De nem 50 banisokat, hanem kétételeset. Ebben is van tanulság.

"A portás mindig kétszer csenget".
A kis Eva, akinek barátai balesetben halnak meg

AZ ÉLET IS MÁSOLJA AZ IRODALMAT

Newyork, október 12.

Régei regények és elbeszélések címe alá írták figyelmet keltő dicséretként: „a való életből ellesve”, ma a rendőrségi riportok alá írhatnák Amerikában, hogy a: „regényekből ellesve”. Az utóbbi pár hónapban az amerikai élet három irodalmi művet másolt le megdöbbentő hűséggel.

„Desire Under the Elms” (Vágy a hársak alatt) volt a címe Eugen O'Neill első színdarabjának, amellyel felkerült a Broadwayra. Ezelőtt a bohémnegyed-istállóból átalakított 300 főnyi közönséget befogadó Provincetown Players színházban játszották O'Neill darabjait félig amatőr, félig hivatásos színészek s ha a felsőváros polgári lakossága elment a színházba, ez inkább kalandot, mint művészi élvezetet jelentett. A „Desire Under the Elms” azonban felkerült a Broadwayra és több mint egy esztendőig zsúfolt ház mellett maradtak műsoron. Nem annyira azért, mert a közönség egyszerre megértette O'Neill irodalmi értékét, hanem mert a darab bővelkedett intim háloszoba-jelenetekben, amelyeket a közönség nem egyszer hangos közbeszólásokkal, de mindig nevetéssel kísért. A darabban egy öreg farmer fiatal, második felesége viszonyt folytat a farmer legfiatalabb fiával.

Ezt a jelenetet másolta az élet, amikor egy környékbeli idős farmer váratlanul hazatérve, második feleségét fia karjaiban találta. A farmer úgy a fiát, mint feleségét agyonlőtte s az esküdszék a vádlottat felmentette, mert cselekedetét a megíratlan törvények értelmében jogosnak és menthetőnek találták.

Edwardstown Pa.-ban az élet nemcsak egy fejezetet, hanem egy teljes hosszú regényt kopírozott bámulatos hűséggel, mintha maguk a szereplők egyenesen a regényből olvasták volna ki életük döntő eseményeit. Theodore Dreiser „An American Tragedy” című regénye elevenedett

meg minden részletével.

Robert Edwards 21 éves bányahivatalnoknak viszonya volt Freda McKechnievel. A lány egy napon tudatta a fiával, hogy másállapotban van, ami szörnyű bajt jelentett a fiu részére, mert ekkor a fiu már egy gazdag lány vőlegénye volt. Freda és Roberts most sorra járták az orvosokat, pontosan úgy, mint Clyde Griffith és barátja Dreiser regényében s mikor a lány a házassághoz ragaszkodott, kimentek a tóra, a vízben a fiu fejbevágta a lányt, akinek holttestét másnap húzták ki a folyóból. A fiu tagadott, azt állította, hogy Freda halálát baleset okozta, de Edwardsot elsőfoku gyilkossággal vádolják.

Dreiser regényében Griffithet kivégzik, az életben az ügyész szintén halált fog kérni Edwards bűnének büntetésére.

Az eset nyomán Dreiser könyve ismét nagy példányszámba fogy.

Az utóbbi időben divatos biztosítási gyilkosságokat a „The Postman Always Rings Twice” című regénye írta meg (A postás mindig kétszer csenget). A könyv egy fél évvel ezelőtt „best seller” volt, talán azért, mert a könyvnek semmi köze sincs a címéhez és az amerikai lapok körkérdest intéztek az olvasókhöz, hogyan kerül a regény fölé ez a cím. A díjnyertes feleletekből aztán kiderült, hogy mint ahogy a postás is kétszer csenget, hogy biztosan kézbesíthesse a levelet, úgy az ember lelkiismerete is kétszer ad alkalmat a bűn elkerülésére. Voltak, akik úgy magyarázták a címet, hogy az ördög is kétszer ad alkalmat a bűn elkövetésére.

Egyre-másra követik el Amerikában a biztosítási gyilkosságokat, a legszánzáróssabb azonban Harry Wrigat nyomorék ember meggyilkolásának ügye, Cooperstown, N. Y.-ban. A regényben az asszony szeretőjével férjét öli meg a biztosításért, de úgy, hogy a férj halálát autóbalesetnek tüntetik fel. Cooperstownban Eva Coe, akit az egész vidéken „Little Eva” néven ismertek, volt szeretőjét, a nyomorék Harry Wrightot ölte meg a biztosításért,

Vágy a hársak alatt O'Neill drámájában és a valóságban Az „Amerikai Tragédia” szereplői kisétaltak a regényből az életbe

hogy új szeretőjével nyugodtan élhessen. A biztosítási összegeknek — 12.000 dollár volt — természetesen Mrs. Coe volt az örököse. Az asszony Wrightot kicsalta egy elhagyott utra, ott fejbevágta s aztán autóval kétszer keresztülment rajta.

A tárgyaláson megdöbbentő részletek

Ilyen pör is van

Az aradi minorita-renddel akarja kilizettetni az állam az elvett szilágysomlyói minorita gimnáziumot

Arad, október 12.

A szilágysomlyói minorita rendház ellen indított hatósági hajszának újabb érdekes fejezete játszódtott le csütörtökön délelőtt az aradi törvényszék előtt. Közismert dolog, hogy a kultuskormány az uralom átvétele után rövidesen kezett az aradi minorita rend tulajdonát képező szilágysomlyói gimnáziumra. Az elvett épületben állami gimnáziumot rendeztek be.

A gimnázium épülete új volt, annyira új, hogy az építési költségek egyik részletével 503 ezer lejjel a minorita rend még adós is volt a vállalkozóknak. Ezt az adósságot az elvétel után az állam vállalta át s elegendő is lett a fizetési kötelezettségnek. Rövidesen azonban nagy meglepetés érte a minoritákat. Kiderült, hogy az állam ugyan kifizette a hátralékos építési költséget, végeredményében azonban a 503 ezer lejt mégis csak a rendnek akarja felhajtani.

Jellemző, hogy a felhajtásra más jogcímet nem találtak, mint a legkézenfekvőbbet: az állítólagos adóhátralékot. Kiderítették, hogy a szilágysomlyói gimnáziumnak éppen 503 ezer lej ingatlanadó hátraléka van, ezt tehát a rendnek ki kell fizetnie.

A rend természetesen tiltakozott és fellebbezett. Így került az ügy a törvényszék elé.

A csütörtöki tárgyaláson a minorita-rend jogi megbízottja

derültek ki a kisváros erkölcsstelen életéről. Mrs. Coe házában éjszakáról éjszakára hangos mulatozások folytak, amelyekben résztvettek a környékbeli ismert politikusok és tekintélyes üzletemberek is. Természetesen feleségük tudta nélkül. „Little Eva” azzal fenyegetőzik, hogy mindenkit elárul, ahogy őt is elárulja mindenki. Új szeretője, akinek nem volt része a bűnben, erősen terhelő vallomást tett az asszony ellen.

A regényben a bűnös a villamosszékre fejezi be életét, a cooperstowni démon szöke fejére is ráveti árnyékát a villamos-szék, annál is inkább, mert nem ez az első barátja, aki balesetben halt meg s akinek biztosítását ő örökölte.

kérte annak a bizonyítását, hogy a kérdéses ingatlanadó-hátralék valóban fennáll.

Ő maga a minorita rend nevében nyugtákkal bizonyította, hogy a rendnek egyetlen bani adóhátraléka sincsen, semmiféle címen. Egyébként is képtelen a követelés, hiszen az állam mindjárt az uralomváltásakor vette el a gimnáziumot s

így azért ingatlan adót nem számíthat fel a minorita rend terhére, ami az ő tulajdonában volt és amit ő használt állami liceum céljaira.

Végül pedig az állam nem kevesebb, mint 900 millió lejjel tartozik a rendnek.

A törvényszék helyet adott a rend jogi képviselőjéről bangoztatott érveknek s utasította az adóhivatalt, hogy hozzon bizonyítékokat a vitás adótarozás bizonyítására. A döntést így elhalasztotta bizonytalan időre, illetve a később kitüzendő újabb tárgyalásig.

Az erdélyi szász bankok kiegyeznek adósaikkal

Bukarest, október 12.

Az erdélyi szász bankok nyilatkozatot tettek közbe, amelyben bejelentik, hogy, miután a jegybankkal sikerült megállapodniuk további működésükre nézve, a konverziós törvény 52-ik szakasza alapján adósaikkal való viszonyukat magánegyezség útján fogják rendezni. A főváros pénzügyi köreiben nagyjelentőségűnek tartják a szász bankok elhatározását.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Írta: TAMASI ARON

— Azt kérdezik, hogy milyen nemzetbeli vagy? — mondotta elsőnek Edmond.

— Világosítsd fel, hogy székely — feleltem neki.

A főváros kutatni kezdett a kufferemben, majd Edmond ismét megszólalt:

— Azt kérdezik, hogy micsoda nemzet az a székely?

— Mond meg nekik, hogy magyar, csak még annál is jobb.

Edmond ezt megmondotta, mire a vámos segédje bólintott s láttam, hogy új kérdést akar felvetni, de akkor a fővámos kihúzta a kufferem fenekéről azt a kicsi zacskót, amibe Kelemen pap hazai földet tarisznyált volt nekem.

— Azt kérdezik, hogy mi van abban a zacskóban? — szólott Edmond.

— Anyaföld, a falumból — feleltem.

Erre a vámos két segédje nagyon megvizsgálták a földet, majd azt üzenték Edmond által:

— Amerikában ennél sokkal jobb föld van.

Amikor meghallottam, hogy az én földemet így lebecsülték, egyszerre különös forróság öntött el és odaszóltam a szász testvéremhez:

— Mond meg nekik, hogy ez a föld a termék télen-nyáron: egyszer búzát s máskor gondolatot.

Mire elhangzott a szavam, a vámos már visszatért volt a zacskót és éppen a következő utasozó lépett. Edmond pedig csufol nézett reám és azt mondta:

— Nem vagyok én egy felfogadott szülő ártatlalad, hogy neked minden tücsköt és bogarat tovább beszéljem.

gam is meg tudom mondani, amit akarok. Szépen visszacsomagoltam hát mindent s azután leültem a kufferemre. Egy kicsi idő múlva azon vettem észre magamat, hogy most már én vagyok a vámos, aki válogat és vizsgálódik a különböző gondolatok között. De most másképpen jöttek a gondolataim, mint azelőtt! Mert amíg otthon voltam a szülői házban, vagy a változatos Hargitán, vagy a bonyolódott országban, addig csak játszadoztak a fejemben: kacskaringóztak, mint a tűnemenyes pisztráng, vagy cifra repültek, mint a fecské. Most azonban valahol mélyen aludtak a pisztrángok és elköltöztek a fecskék. Helyettük inkább vaddisznó törtetett az agyam bozótjában, vagy medve tapogatott félnivaló lábával.

Nagyon meg lehettem ijedve, mert a háborgató szellemek a lelkemet sem kímélték, hanem olyanná tették kicsiben, amilyen nagyban tizenegy napig volt a tenger! Fogtam erősen a Kelemen pap kufferjét a két kezemmel s arra kértem az Istent, hogy rendeljen nekem valami csónakot, amelyen partra tudnék vergődni a viharos veszélyben. Az Isten meg is hallgatta a fohászatot, mert elküldte nekem a hit és a bizalom csónakját, két zászlóval ékesítve. Az egyik zászlóra ez volt ráírva:

— Ábel, a szó meghalt.

Tudtam jól, mit jelent az, hogy a szó meghalt. Azt jelentette biztosan, hogy én eddigelé szépen tudtam fortélyoskodni az engedelmes és játszi szavak segítségével s nem egyszer olyan kedvezésekben is részesültem, amiben más nem részesedett. De most bé kellett látnom, hogy nem sokat értem ezekkel a kedvezések-

14

kel, mert ime most is hiába vergődtem a második osztályba: a vihar és a betegség éppen úgy elért ott is, mintha a harmadikon lettem volna, a sok jó étel is mind megmaradt s végül itt vagyok mégis, ahol a többiek vannak!

A második zászlóra az volt írva:

— A jó cselekedet mindenütt él.

Tudtam azt is, hogy mit jelent ez. Azt jelentette biztosan, hogy jó cselekedetekre van szüksége az embereknek és a világnak egyaránt, mert nem a szó idezi elé az általános testvériséget és a javulást, hanem az, ha jót és példamutatót cselekszünk!

S mire a két zászló titkát megfejtettem emígy, már éreztem is, hogy künn vagyok a parton, hol szabadon lehet mozogni. Felálltam tehát a kufferemre és úgy éreztem, hogy még emberebb vagyok Bolha kutyánál is, aki a patkányról és a pacsirtáról példázott volt nekem. Mert a patkány nem tehet arról, hogy annak született és a pacsirtát sem szabad kedvezésekben részesíteni, amiért olyan szépen, de tanulás nélkül tud énekelni.

Már Edmondra sem haragudtam, hanem rámosolyogtam szépen és így szóltam:

— Jól tetted, hogy nem mondtad meg, amire kértelek.

— Mért tettem azt jól? — kérdezte Edmond.

— Azért, mert ne a szó dicsérje a földet, hanem a gyümölcs.

Edmond nagyot kacagott és azt mondta nekem:

— Ilyen bolond még egy sincs, mint te!

Erre is csak szeretettel mosolyogtam s hogy még bolondabbnak tartson s hogy éppen a legrosszabb embernek cselekedjem valami jót, így szóltam hozzá:

— Add ide a csomagodat, mert én szépen vinni fogom, amikor le lehet szállni.

Edmond még jobban kacagott, majd ideadta a csomagot, de megjegyezte:

— Nehogy valamit kilopjál belőle!

Nem habordtam fel, amiért ilyen csufot mondott, hanem lefelé menet becsülettel vittem a két kezembe a két nagy

kuffert. S ahogy vittem s mindegyre éreztem, hogy mingyárt leszakad a karom, az jutott az eszembe, amikor én Kerekessel vittem volt a magamét az erdélyi országúton. Úgy elgondolkodtam a nagy változáson, hogy csak akkor jöttem vissza a valóba, amikor egy kisebb hajóba már bé voltunk rakodva. Itt visszaadtam Edmondnak a csomagot, magam pedig leültem a kufferre ismét és nagy békétűréssel vártam, amíg egy szigetre megérkeztünk. Itt mingyárt tejet adtak nekünk és melléje kicsi pogácsákat. A tej óriási és szép, tiszta kannákban állott, a pogácsa pedig törökbuza lisztből lehetett, mert sárga volt a színe és könnyen morzsálódott. Mindegyik kanná mellett egy hosszú kerek cső állott, felülről lefelé s abban a csőben tiszta új és szép papiros-poharak voltak. Alul mindig kilógott egy a szádjánál fogva s aki inni akart, az mingyárt kihúzta egyet, aztán odament az óriási kannához, miből egy kis csapon keresztül teliengedte tejjel a poharat.

Én is kivettem magamnak egy papiros-poharat, de hogy valami jót itt is cselekedjem, először nem a magam poharára engedtem teli, hanem egy másik emberét. De ahogy megtelt ez a pohár, már odadugta a következő a magáét. S azután megint a következő s ismét a következő. Már azt hihették, hogy nekem ezért fizetés járhat, mert egyik-másik háromszor és négyszer is jött s csak eresztette velem a tejet. Még ekkor sem szóltam semmit, hanem a gondoltam, hogy majd kifogy ebből a kenderből a tej s akkor maguktól is rámennek a másikra.

(Folyt. köv.)

Fáradt idegeit meggyógyítom

Étvágát meghozom, szomjúságát csillapítom.

Óhajt még valamit? — Mindent kap a

„MODERNBEN”

BRASSÓ, VASUT-UTCA 67.

ÁLLANDÓAN REGGELIG NYITVA!

SPORT

Labdarugás

II. PÉTER — SZENVEDÉLYES FUTBALLISTA. Sándor király tragikus halála után Jugoszlávia 11 éves trónörököse, II. Péter néven foglalta el a szerb trónt. Az ifjú király szenvedélyes futballista, a ki kivételes ügyességével kitűnt az angliai intézetben, ahol nevelkedett Társai között a legjobb játékos volt és az intézet tréner a legkomolyabb tehetségnek tartotta. A kis trónörökös többször kijelentette, legnagyobb vágya, hogy országának válogatott csapatának csatáraként játsszék Marjanovic, a legjobb jugoszláv játékos mellett. Ebből most már semmi sem lesz... II. Péter, amíg iskolatársai gondtalanul játszhatnak, mint király nem hódolhat kedvenc sportjának...

Az összes romániai futballmérkőzéseken egy percig szünetel a játék vasárnap a jugoszláv király emlékére. Sándor király a román-jugoszláv sportbarátság kiépítésén is tevékenykedett. — Sándor király alapította azt a hatalmas szerleget, amelyért évenként küzdöttek a két nemzet válogatott csapatai.

AZ UFSR RÉSZVÉTTÁVIRATOT KÜLDÖTT a királynak, a jugoszláv és a francia követnek. A legfőbb román sportszervezőjét fejezte ki a romániai sportélet nevében a jugoszláv király és Barthou külügyminiszter tragikus halála felett.

A III. KERÜLET GYŐZELEMMEL FEJEZTE BE FRANCIA TURAJÁT

Metz: III. Kerület—FC Metz 2:2 (1:0).

Ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a román válogatott csapatnak Lembergben. A lengyel sajtó a dicséret hangján ír a csapat játékosainak képességeiről.

A „KISERŐHAD“

Budapesten, mint megállapították, így oszlik meg: Ferencváros 3500—4000, Hungária 2500, Újpest 500. Vagyis ennyi „drukker“—néző kíséri el csapatát, ha idegen pályán játszik.

ARGENTINA, MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA ÉS CSEHSZLOVÁKIA SZÖVETSEGEIVEL ALL TÁRGYALÁSBAN ROMANIA

hogy jövő év nyarán Bukarestben mérkőzést hozzanak létre. Azt hiszik, hogy Argentínával, amely tavasszal hosszabb európai túrára jön és a közép-európai három nagy futballválogatott valamelyikével sikerül megegyezni.

AMIKOR A DIKTÁTOR BELESZÖL. Csak most derül ki, hogy Mussolini egyenes kivánságára, sőt parancsára kötötték le véglegesen november 14-re a londoni angol—olasz mérkőzést. Az olasz szövetség ugyanis a friss világ bajnoki címet

nem akarta elhomályosítani az esetleges angolai vereséggel és jövő évre szeretne volna halasztani a meccset. Mussolini azonban személyesen közbelépett és ráparancsolt a szövetségre, hogy éppen az olasz nemzeti tekintély érdekében játsszák és — győzzön... Csak éppen azt felejté el Mussolini, hogy a labda kerek és parancsra nem lehet gölt rugni. Különösen az angoloknak nem.

Moskó, a NAC Bécsbe került játékosa úgy látszik nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, egyetlen bajnoki mérkőzésen sem szerepeltett. Most állítólag tárgyalások indultak meg a francia FC Sete és a Hakoah között Moskó átadására vonatkozólag. Ha ugyan nem szól bele a NAC, amely csak kölcsön adta egy évre Moskót.

A FUTBALLMECCS NEM TART 90 PERCIG

— mondja egy angol szakértő, aki hosszabb kísérletezés után megállapította, hogy tulajdonképpen csak 70—75 percig van a labda játékban. 15—20 percet a taccsdobások, gól utáni ujrakezdés, kapukirugások foglalnak el.

ISZTAMBÜL

Bohemians—Fener Bagtsche 1:0 (0:0) Hivatalos országok közötti mérkőzés lesz a Magyarország—Irország találkozó decemberben. Esetleg Belgiummal és Hollandiával is játszik decemberben a magyar csapat.

Viharos tisztújító gyűlést tartott a kolozsvári futballkerület, melyben majdnem botrány tört ki. A jelölő bizottság nem engedte, hogy a Haggibbor emberét jelöljék azon a címen, hogy a Haggibbor fel van függesztve. Giurgiu Ghita, akit az Universitatea képviselőjében mint helyettes tagot megválasztottak, lovagias és sportszerű lépéssel lemondott helyéről Hirsch Ernő, a Haggibbor képviselőjének javára. Az új tisztikar ezek után: Elnök: dr. Moldovan-Valér, tagok: Pites, Serban, Popa, Krausz, helyettesek: Florian, Hirsch ellenőrök: Boldor, Gaál, Oswalka, helyettesek: Száva, Bartók.

Ökölvívás

A SZOVJET ÖKÖLVÍVOK GYŐZELEMMEL MUTATKOZTAK BE PRÁGÁBAN

Szovjetországi—Csehszlovákia 9:7. Hat ezer néző. Különösen bantansulyú Serov és a kishézsúlyú Mihailoff egészen kivételes képességű ökölvívók.

SPAKOV ÉS MARINESCU BRASSÓBAN mérkőznek október 25-én. A két kiváló profi ökölvívónak bemutatkozását

azért is nagy érdeklődéssel várják, mert Brassóban nagyon ritkán kerül ökölvívómérkőzésre sor.

Kerékpár

24 ÓRA ALATT 735 KM. KERÉKPÁRON — az új világrekord, az angol Frank Southall futotta és ezzel huszonnégy órás világrekordot állított fel.

Atlétika

Az olasz atléták sikeres bemutatkozása Amerikában. Az olasz főiskolás atléták népes csapata amerikai túrára indult. A csapatban több olasz válogatott van. A bostoni versenyen 1500 méteren a világrekorder Beccali 4 p 02 mp-el győzött. — 3000 méteren az olasz Cerati 8 p 32.4 mp-el új olasz rekordot javított. A diszkoszvetést Oberweger nyerte 43.25 méterrel.

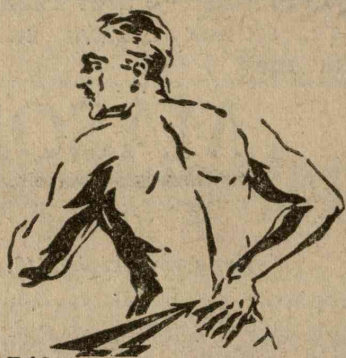
BEFELLEGZETT KUSOCZINSKI SPORTKARRIERJÉNEK!

A lengyelek legjobb futója, a világrekorder Kusoczinski, orvosi tanácsra azonnal abbahagyta a versenyzést. Mint megállapították, viz van a térdében. Közelebből megoperálják. Valószínű, hogy többé nem versenyezhet.

Uzás

A londoni nemzetközi uszóversenyen melyen német uszók is indultak, a következő eredményeket érték el. 100 hát: 1. Küppers német 1 p 13.2 mp., 2. Bedford angol 1 p 13.4 mp. Az Európa bajnok ve-

Fáj az a helye?

Ebben az esetben próbálja meg még ma a Sloan's Linimentet, mely gyógyszer azonnal és biztosan segít. Különösen a reumás fájdalmaknál, derékfájdalmaknál, izületi- és végtagmerevedéseknél jelent kétszeres segítséget az azonnali segítség. A fájdalom helyen eldörzsölt kevés Sloan's Liniment a véráramot erős keringésbe hozza, ami a betegség természetesen uton való gyors megszűnését vonzza maga után.

Elegendő, ha könnyedén eldörzsöljük és a fájdalom rögtön megszűnik.

SLOANS Liniment

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Egy üveg ára 60 Lei.

resége meglepetés. — 100 gyors: 1. Wille német 1 p 02.1 mp. 2. Williams angol 1 p 05.5 mp. — 400 gyors: 1. Nüsske német 5 p 15.2 mp. 2. Leiwert angol 5 p 17 mp.

Olimpia

RÓMA ESELYEI SOKKAL JOBBAN ÁLLNAK AZ 1940-ES OLIMPIA SZEMPONTJÁBÓL mint Tokióé. Az európai államok ugyanis olyan nehezen megközelíthetőnek tartják a japán fővárost, hogy sok ellenzője lesz a Berlin utáni olimpia Tokióba vitelének. Valószínű tehát, hogy Róma kapja meg a rendezési jo-

Dánia csak úgy venne részt a berlini olimpia futballtornáján, ha szín amatőr csapatokat engednek starthoz állni. Ezt jelentette be a dán szövetség elnöke.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 24.419—3138. C. I. 1934.

serv. economic.

ARVERESI HIRDETMEY

A Károly király-utca 37 szám alatti városi ház eladása céljából a városi polgármesteri hivatalban folyó évi október hó 31-én délelőtt 11 órakor egy harmadik nyilvános árlejtés tartatik, írásbeli és szóbeli ajánlatokkal, a Mon. Of. 127—1931. számában kihirdetett általános szabályok betartása mellett.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott ár 5 százaléka.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Brasov, la 8. Octombrie 1934.

Comisia Interimară:

Preşedinte:

C. Dumitrescu-Părvu m. p.

Secretar General:

Dr. V. Voicu m. p.

UJRA KAPHATÓ
Dr. CHERESTESIU és DER
GYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 újságcikk, élcek és képek alapján című nyelvtan. A 368 oldalas könyv ára 150 lei. Postal szállítással, utánvétellel 175 lei. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.
Brassóban, Kapu-utca 56—58, Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Használt, jókarban levő Portable írógépet megvételre keresek. Cim 15431 sz. alatt a kiadóban.

Hollandi virághagymák: Jaczint, Tulipán, Nárcisz, Crocus és Anemona kaphatók. Barcasági Mezőgazdasági Árucsernok, Brassó, Weiss Mihály-utca 13. 15488

24" gattert megvételre keresek. Vegyiggyári gépperendézést eladok. Pap Fülöp Turda. 15474

Állást nyer

Jól képezett molnárt azonnali alkalmazásra keres a Mádéfalvai Műmalom Siculeni jud Ciuc. 15364

Az impotenciáról

Írta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos.

Ára 48 lei. — Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvosztályában.

Bukarest

Doctor Grubarg. Nemibajok, szifilisz. Nőbetegségek. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analízisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendel: 11—2 és 5—8. Boulevardul Carol 43. 21053-b

Elsőrendű varrónő házi varrónőnek ajánlkozik. Cim „Viteza“ Pasagiul Villacros, Calea Victoriei (Bucureşti). 21052-b

A HAZICUKRASZAI KEZIKÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a leggyeszebb és a legkülönlegesebb téstájakat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félvászon kötésben 40 lei. Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Állást keres

Francia házitanítói állást vállalom esetleg más munkálatokkal is. Cim 15489 sz. alatt a kiadóban.

Lakás

3 szép nagy szobából álló vilálagos irodahelyiség Brassó Buzasor 6. szám alatt levő házban azonnal kiadó. Közelebbi felvilágosításokkal ugyanott szolgálnak. 15383